

ČSL. ŠTÁTNE REÁLNE GYMNAZIUM
S MAĎ. POBOČKAMI V NOVÝCH ZÁMKOCH

VÝROČNÁ ZPRÁVA

ZA ŠKOL. ROK 1927-1928.

A NOVÉZÁMKY-I ČSL. ÁLL. REÁLGIMNÁZIUM
MAGYAR PÁRHUZAMOS OSZTÁLYAI

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1927-28. ISK. ÉVRŐL.

Csl. št. reálne gymnázium v Nových Zámkoch.

Slov. kmenové triedy.

Výročná zpráva

za škol. rok 1927—1928.

Podáva správca s prof. sborom.

TLAČOU KNÍHTLAČIARNE SIGMUND WINTEROV SYN V NOVÝCH ZÁMKOCH 1928

Miloslav Trapl :

K desiatemu výročiu československej samostatnosti.

Je zaiste snahou a potrebou každého človeka byť slobodným, samostatným vo všetkom, čokoľvek podniká. My všetci od útlej mladosti pracujeme, vzdelávame sa, pripravujeme pre život, aby sme v ňom boli čo najviac nezávislí, aby sme sa vedeli sami o seba postarať a vedeli si všetko zariadiť po svojom. Keby sme nemali tejto voľnosti, ale neprestajne záviseli na dobrej vôli a pomoci iných, netešili by sme sa zo života, nemal by pre nás svojej pravej ceny. A práve tak je tomu i v živote národov: aj ony túžia po slobode a nezávislosti, po možnosti, aby samy smely rozhodovať o svojom živote, čo chcjú a čo nie. Národ je spoločenstvo ľudí, spojených nielen jazykom a pôdou, ale aj sväzky duševnými, spoločnou minulosťou a kultúrou; je to sdruženie, ktoré má svoje spoločné ciele, svoj program do budúcnosti, uskutočňovaný vytrvalou prácou mnohých generácií. Práve k tomu, aby pre tieto svoje ciele mohol pracovať, potrebuje národ okrem iných podmienok predovšetkým slobody. Dôležitým znakom, vrcholným výrazom samostatnosti národa je zaiste *národný štát*. V minulosti neboly štáty celky národnými, ale dynastickými; boly to spoločenské organizácie k ovládaniu a vykorisťovaniu národov pre záujmy panovníckeho rodu a vládnucej šľachty. Útočnými válkami boly k štátom privtelované nové územia, bez ohľadu na národnú príslušnosť a želanie obyvateľstva. Moderná demokracia, ktorej myšlienky po prvý raz zvíťazily vo veľkej revolúcii francúzskej, prehlásila v odporu proti starým rádom právo sebaurčenia národov, právo na samostatnosť týchto prirodzených jednotiek ľudstva.

Česi i Slováci v ríši rakúsko-uhorskej prežívali trpký osud utlačeného národa. Súc rozdelení do dvoch častí ríše, z ktorých v jednej vládli Nemci, v druhej Maďari, boli nútení priamo zúfale bojovať

o základné práva ľudské a národné; osud ten bol tým trpkjší, čím viac si spomínali na lepšiu minulosť, kedy boli slobodní. Dynastia habsburská bola im cudzia svojím jazykom i duchom, jako i vládnuca šľachta a kapitalisti, ktorí utláčali robotný ľud český i slovenský. Preto v rozhodujúcej a kritickej chvíli monarchie, za svetovej vojny, nestáli sa Česi a Slováci nadšenými obrancami rakúsko-uhorského štátu, ale s plným povedomím a z celého srdca pridali sa v ohromnej väčšine na stranu jeho odporcov, slovanského Ruska a demokratických štátov západu, Anglie, Francúzska, čítac, že nastala hodina oslobodenia zpod nenávideného jarma. Pasívny odpor všetkých vrstiev ľudu, neúmerná propagačná, diplomatická, organizačná práca emigrantov českých a slovenských, najmä Masaryka, Beneša i Štefánika, konečne hrdinské boje československých legií ich prácou vybudovaných: všetky tieto sily a faktory spôsobili spolu s víťazstvom Dohody obnovenie štátnej samostatnosti československej, slávny prevrat 28. rujňa 1918. Bola to opravdová revolúcia nielen politická, ale aj sociálna: na miesto absolutistickej monarchie prišla ľudová republika, na miesto dedičných cisárov z neschopitého rodu prezident-mysliteľ, muž z ľudu, zástupcami ľudu zvolený; na miesto výsad šľachty rovné práva občianske, na miesto utláčania svôjprávnoš národov. Dosiahnutie národnej samostatnosti bolo veľkým, nečakaným šťastím a znamenalo novú epochu v živote československého národa.

Založením samostatného štátu nebolo však ešte všetko vyhrané: niet ľahkou vecou, slobodný štát udržieť a naozaj v demokratickom duchu vybudovať na zvrúcaninách starého režimu. Revolučné nadšenie, ktorým boly po rujňovom prevrate naplnené srdcia nášho ľudu, muselo ustúpiť tuhej, ťažkej práci. Prekážky, ktoré sa pri nej objavily, boly tak četné, že u veľkej čiastky národa dostavilo sa po prehnanych nádejach prvých mesiacov slobody isté sklamanie. Bolo treba zaistiť hranice nového štátu, vytvoril novú jeho správu, zaviesť poriadok do štátnych financií, reformovať zákonodárstvo, utvoril vojsko na obranu štátu, sriadovať nové školy, organizovať kultúrnu, osvetovú prácu, odčičňovať hospodárske následky neblahej vojny, starať sa o zásobovanie hladujúceho ľudu, vydať najnúťnejšie zákony na prospech robotníkov, budovať sústavnú sociálnu a zdravotnú pečlivosť — to všetko vyžiadovalo nezdolnej vôle a vytrvalej práce našich ľudí, najmä odpovedných vodcov politických. Väčšinou si príliš málo upovedomujeme, čo prekážok bolo treba prekonávať pri plnení týchto naliehavých úkolov.

28. rujňa tohoto roku budeme s'áviť desiate výročie svojho osamostatnenia. Desaf rokov života má už náš mladý štát za sebou! Dozaista je týchto prvých desať rokov pre každý mladý štát dobou najťažšou; je to jakási doba zkušobná, v ktorej má štát preukázať

svoju schopnosť k životu. Keď dieťa prežije šťastne jeden rok svojho života, prekonalo podľa mienky lekárov dobu najnebezpečnejšiu; s ohľadom na istú analógiu medzi organizmom a spoločnosťou mohli by sme povedať, že doba desiatich rokov je rozhodujúca pre trvanie štátu: naša republika má najlepšie nádeje do budúcnosti, keď prečkala v zdraví svoje prvé desaťročie.

V tomto jubilejnom roku nebudeme však konať len radostnú prehliadku výsledkov, ktorých sme už dosiahli v minulosti, ale chceme premýšľať i o svojich úkoch a povinnostiach v budúcnosti. Je príkazom vnútornej poctivosti, upovedomiť si v jubilejnom roku nielen všetko krásne a dobré, čo sa vykonalo, ale vidieť aj vady a chyby dosavadnej práce a starať sa o ich nápravu. Veď pravá láska k národu nie je slepá, ale kritická a upovedomelá; je to láska, ktorá vytýká a kritizuje — pre lepšiu budúcnosť národa. Niekoľko storočí poroby v Rakúsku-Uhorsku vrylo do našej povahy niektoré kazy a zlé náklonnosti aj zvyky; je preto našim naliehavým úkolom oslobodiť svoje duše, odrakúšitiť sa a oduhorštiť, revolucionovať hlavy i srdcia. Prekonať sklonnosť k nedôstojnej poniženosti i naopak k pyšnej panovačnosti! Učiť sa vytrvalej práci a prekonať jednostrannú náklonnosť k negácii a opozícii za každú cenu! Dlhodobým odmietaním Rakúska-Uhorska naučili sme sa pozeráť na štát a jeho úrady jako na niečo nám nepriateľského, nám nebezpečného; tento pomer a nedôveru prenášame i na republiku. Je treba tento pomer zmeniť: štát, to sme my všetci, to je niečo nášeho. Republika a jej správa bude vždy taká, akí sú občania vo svojej väčšine.

Bolo napísané, že štáty udržiajú sa silami, ktorými vznikli. To je veľké poučenie nám pre budúcnosť. Naša republika vznikla v mene myšlienok demokracie a národnostnej spravodlivosti. Preto je našou mravnou povinnosťou, usilovať sa zo všetkých síl, aby tieto ideje boli skutočne vedúcimi zásadami nášho verejného života. Musíme si ovšem priznať, že v praxi sme ešte veľmi, veľmi ďaleko od tohoto ideálu; tým viac sa musíme vynasnažiť, abysme sa k nemu čo najviac priblížili. Heslo demokracie teda znamená: štát ľudový, spoločnosť sústavne sa starajúca o povznesenie širokých vrstiev ľudu, ktoré tvoria jadro národa. Musíme naozaj milovať tých našich ustatých pracovníkov, cítiť ich práva a mozole, všimáť si ich života, ich bolesti aj snáh, pracovať podľa svojej možnosti k zlepšeniu ich hospodárskych pomerov a tým i k pokroku kultúrnemu. Najmä naša mládež mala by v svojich čistých srdciach cítiť naozaj demokraticky a prekonať staré protiľudové, aristokratické predsudky proti ľuďom s horším kabátom. Študenti, budúci pracovníci hlavou, mali by sa učiť úcte ku každej práci, i k tej

„najnižšej.“ Tu je treba prevýchovy našich ľudí a novej výchovy našej mládeže.

Druhý veľký ideál, v mene ktorého bojovalo sa o za našu samostatnosť, bol *ideál národnostnej spravodlivosti*. Bojom za tento ideál prevzal náš štát na seba čestný záväzok, byť spravodlivým ku všetkým svojim národom, aj k národnostným menšinám na území republiky, jako sú Nemci a Maďari. K tomu sa naša republika zaviazala jak v svojej ústave, tak i medzinárodne v mierových smlúvach. Je treba za všetkých okolností dostať slovu, t. j. dať všetkým menšinám možnosť plného, slobodného rozvoja národného i kultúrneho. Nesnášlivý, úzkoprsý nacionálny šovinizmus, ktorý v mene lásky k národu vlastnému nenávidí národy iné, je prejavom ducha obmedzeného a malicherného, je nepochopením celého vývoja ľudskej spoločnosti k stále užšej vzájomnosti a spolupráci. Národnostná nesnášlivosť bola jednou z príčin záhubnej svetovej války; naopak dobré vzťahy a vzájomná úcta medzi národmi sú predpokladom novej Európy a trvalého mieru. Dnes vzrastajú styky medzi jednotlivými krajinami a časťmi sveta; ľudia všetkých národov a plemien sa lepšie poznajú a s poznaním rastie i povedomie jednoty ľudstva a snaha po vzájomnej službe národa národu. Táto pravá medzinárodnosť a svetovosť, ktorá je ešte len hudbou vzdialenej budúcnosti, nebude znamenať úpadok národného sebavedomia a soslabenie citu k vlastnému národu; bude však priateľ aj iným národom ich miesto na slnci. Je záujmom republiky, aby sme svoju národnostnú otázku riešili v tomto duchu; tu v Nových Zámkoch, meste z väčšej čiastky maďarskom, mali by sme sa najviac usilovať o vytvorenie slušných vzťahov medzi Čechmi a Slovákmi na jednej, Maďarmi na druhej strane. Každý študent gymnázia, ať slovenského lebo maďarského, má denne v styku na chodbách, na dvore i na ulici pred očami otázku národnostnú; a rieši ju dobre, keď sa chová k svojim inonárodným kolegom s rešpektom a porozumením.

Československá republika získala si za desať rokov svojho trvania mnoho uznania a mnoho dobrých priateľov vo svete. A to je dnes, v dobe, v ktorej už jednotlivé štáty nie sú oddelené od seba čínskym múrom naprostej svrchovanosti, ale kedy rastie sila vzťahov medzinárodných, mohutnie zvolna svetová organizácia Spoločnosti národov a kedy volá sa po Spojených štátoch Európy, vecou nesmiernej dôležitosti. Máme dnes za všetko, čokoľvek v štáte podnikáme, odpovednosť pred verejnou mienkou ľudstva. Už preto je treba ísť aj naďalej tou cestou, na ktorej získali sme si uznania a samostatnosti: cestou demokracie, pokroku, národnej snášanlivosti a sociálnej spravodlivosti. Ten program postavili nám veľkí zakladatelia našej republiky, Masaryk, Beneš a Štefánik, tým

smerom ukazuje i duch celých dejin československých. Kedykoľvek sme vífázili, dáo sa to vždy viac prevahou ducha, ako mocou fyzickou: to povedal nám už Palacký, otec národa. Je preto treba, abysme sa vzdelávali a podľa vzdelaného rozumu jednali. Politika nášho státu bude pak iste politikou rozumnou a poctivou. S tým odhodlaním vstupujeme do druhého desaťročia našej československej republiky.

Vilém Pech :

Prehľad vývoja slovenského reálneho gymnázia v Nových Zámkoch.

Radosná oslava prvého desaťročia našej republiky spojuje sa u nás s oslavou vytvorenia úplného vyššieho reálneho gymnázia. Prvé maturity na tomto ústave sú pre nás súčasťou jubilejných osláv toho státu, ktorý za niekoľko rokov vedel vybudovať slovenské školstvo za najnepriaznivejších podmienok.

Ťažko sa najde v cudzine podobný príklad pohotovosti a nezištnej obetavosti, s ktorou sa slovenské školstvo budovalo všade, kde toho bola potreba. Pri nedostatku budôv, pomôcok, finančných prostriedkov a v neposlednom rade pri naprostrom nedostatku profesorských síl robilo ministerstvo školstva a jeho bratislavský Referát všetko, čo bolo možné, aby riadne vyučovanie stredoškolské bolo slovenskej mládeži zabezpečené.

V Nových Zámkoch prevratom ožil slovenský živel domáci, ktorý sa prejavoval temer už len slovenskými menami rodovými. Dôležité južnoslovenské stredisko so slovenským vidiekom potrebovalo železničiarov a úradníkov, ktorí privádzali do mesta svojho pôsobenia slovenské a české deti. Bolo treba, aby sa im zabezpečilo riadne vyučovanie. Vedľa škôl ľudových a mešťianskych potrebovaly nie len Nové Zámky, ale celé južné Slovensko československé gymnázium. Táto potreba sa cítila hneď po prevrate a novozámocké obyvateľstvo československé žiada gymnázium zároveň s nižšími školami. Miestna Osvetová Jednota, odborové organizácie železničiarске, politické organizácie socialistické a prednostovia všetkých železničných a poštovních úradov žiadajú v memorandume do dňa 29. VII. 1920 otvorenie prvej triedy československého gymnázia. Keďže sa už blížil koniec prázdnin, telegrafuje Osvetová Jednota 20. VIII. 1920 p. ministromi Habrmannovi a urguje rýchle otvorenie, deň na to odosiela ďalší telegram. Po ďalších troch telegramoch zo dňa 9. zária p. referentovi Ant. Štefanekovi, že je predbežne zapísaných 38 žiakov, p. ministromi Habrmannovi s podobných obsahom a p. zemskému školskému inšpektorovi dr. Št.

Hattalovi o intervencii u mesta pre miestnosti, otvorilo sa dňa 13. zária za prítomnosti pp. referenta Štefaneka, min. radcu Neuhöfera, neunavného podporovateľa tunajšieho gymnázia po celú dobu jeho trvania, a p. zem. inšpektora Seitla čl. štátne reálne gymnázium v Nových Zámkoch. Administratívne boli slovenské triedy pobočkami maďarského ústavu až do jeho prevzatia štátom v roku 1925. Používalo sa sbierok maďarských, len sa sriadovalo skromne československé oddelenie knižnice profesorskej a žiackej a Bibliotheca pauperum.

Dočasným správcom stal sa dočasný správca maďarského obecného gymnázia Jozef Vasilko. Spravoval oba ústavy do 7. zária 1923, kedy bol povolaný na maď. pobočky čl. št. reálneho gymnázia v Košiciach. Pri riadnych zápisoch prihlásilo sa 40 žiakov, z ktorých polovica bývala v meste u rodičov, polovica dochádzala pešo i vlakom. Už z toho je vidieť, že ústav od počiatku slúžil aj Slovákom vidieckym.

Okrem správcu a výpomocných učiteľov pôsobil vtedy na ústave jediný profesor, ktorý učil skoro všetkým predmetom. Československá vzájomnosť bola pestovaná pri všetkých školských slávnostiach a výletom do Prahy. Hlavným dobrodincom ústavu bola miestna Osvetová Jednota, ktorá už podľa slov prvej výročnej zprávy „peňažitými podporami a ošatením usnadnila chudobnej čiasťke žiactva vykonávanie školskej povinnosti.“ Pre zaujímavosť je možné dodať, že koncom roku 1920—21 proti našim štyridsiatim žiakom bolo v 12 maďarských triedach 550 žiakov verejných; k tomu pristupovalo tam 285 privatistov.

Pri zápisoch na počiatku zária r. 1921 bolo do prvej triedy zapísaných 53 žiakov, všetkých žiakov bolo už 91. Z nich viac než polovica dochádzala. Profesorský sbor okrem výpomocných síl bol rozmnožený o ďalšieho profesora. V rújni prednášal žiakom min. tajomník Karol Kálal o povedomí slovenskom.

V roku 1922—23 profesorský sbor už bol úplnejší, pre nemoc jedného profesora však nemohol zdoľať všetku prácu (jedon filolog mal 36 týždenných hodín!) Vtedy aj Osvetová Jednota žiadala v prosinci o nové sily, ale nebolo ich. Nemajetné žiactvo bolo hojne podporované. Výlet všetkého žiactva do Tatier umožnený bol veľkou podporou miestnej verejnosti.

V roku 1923—24 z vzrástol ústav o dve triedy, lebo do prvej triedy sa prihlásilo nie menej než 134 žiakov, takže vedľa 4 tried bola v prvej pobočka. Boly by bývaly potrebné aspoň 3 primy, ale známy nedostatok síl profesorských nedovolil ich otvorenie. V maďarských primách toho roku bolo len 90 žiakov. Široká potreba slovenského ústavu pre celý kraj sa toho roku ukázala ešte jasnejšie, dve tretiny žiakov bolo prezpoľných.

Školský rok 1924—25 prináša opäť otvorenie dvoch nových tried, lebo v príme i sekunde pre veľký počet žiakov boli povolené pobočky. Všetky triedy (okrem piatej) boli nenormálne silné, v každej bolo viac než štyridsať žiakov. Proforský sbor bol hlavne zo začiatku pretížený a behom školského roku prichádzajú ďalší profesori. Od dňa 1. listopadu 1923 vymenovaný bol doč. správcom ústavu dr. Jozef Kasák, ktorého chatrné zdravie bolo ťažkou prácou školskou rýchlo podlomené. Slávnostnou udalosťou v tomto školskom roku bol okrem obvyklých slávností dňa 14. zária 1924 prejav Červeného kríža za prítomnosti dr. Alice Masarykovej. Vedľa ministerstva škol. a nár. osvety podporovala chudobné žiactvo nezmenšenou mierou Osvetová Jednota.

Od roku 1923 pracovalo ministerstvo školstva a nár. osvety s príslušnými štátnymi úradmi na postátnení maďarského gymnázia. Vyjednávalo sa s mestom Novými Zámkami o podmienkach, za ktorých by celý ústav bol prejatý do štátnej správy, lebo dosavadný stav bol zo štátneho hľadiska neudržateľný. Výsledkom obetavej práce príslušných činiteľov bola smlúva podpísaná dňa 19. červňa 1925. Ministerstvo školstva a národnej osvety dohodlo sa s mestom Novými Zámkami na postátnení mestského rímsko-katolíckeho reálneho gymnázia a jeho premenu v „Československé štátne reálne gymnázium s maďarskými pobočkami v Nových Zámkoch.“ Text tejto smlúvy je odtlačený vo výročnej zpráve ústavu za školský rok 1925—26. Štát prevzal od 1. zária 1925 bezprostredné udržiavanie ústavu, čo bolo veľkým uľahčením mestskej pokladne, kde pred tým podľa Dejín bývalého obec. kat. reálneho gymnázia dra E. Noszkaya vo výročnej zpráve ústavu z roku 1926 „udržiavanie gymnázia činí takmer polmiliónovú položku v rozpočte mesta.“ Slovenské triedy staly sa triedami kmeňovými, maďarské triedy sa staly pobočkami. Sbíerky učebných pomôcok, ktoré boli väčšími zastaralé a čiastočne nepotrebné, boli od tej doby četnými štátnymi mimoriadnymi dotáciami zmodernizované a rozšírené, takže štátna správa je stejným ziskom pre žiactvo československé i maďarské. Nešetří sa ani na veľkých položkách na vonkajší a vnútorný vzhľad nemoderného a pre tým zanedbávaného ústavu, ktorý sa konečne aj na vonok stáva „dielňou ľudskosti.“

Školským rokom 1925—26 vymenili sa temer všetci profesori a dňa 7. listopadu 1925 zomrel dočasný správca ústavu dr. Jozef Kasák, ktorý za krátku dobu svojho pôsobenia v Nových Zámkoch vedel si získať všeobecnej obľuby. Jeho nástupcom sa stal terajší obetavý riaditeľ ústavu Matúš Stolárik, povelaný na svoje zodpovedné miesto z čl. štátneho reálneho gymnázia v Šahách.

Postátnenie bývalého obecného gymnázia zabezpečilo síce pre spoločný ústav veľkú budovu, ale táto nemohla postačiť žiactvu,

ktoré v roku 1925—26 bolo spolu v 19-tich triedach. Aby sa žiactvo aspoň primerane umiestnilo, zrušená bola v tomto roku dosavadná spoločná sborovňa a slovenskou sborovňou stala sa na čas predizba profesorskej knižnice. Maďarská sborovňa sa preniesla do miestností druhého poschodia. Cez prázdniny r. 1926 previedennými adaptáciami získaly sa ešte niektoré miestnosti, ale predsa len sa niektoré maďarské triedy musely odsťahovať do novej budovy židovskej meštianskej školy. V terajšom školskom roku umiestnila sa k tomu jedna slovenská trieda v budove novej židovskej školy, takže potreba rozšírenia budovy ústavnej je neodvratná. Táto nútnosť bola konštatovaná p. ministerským radcom Rud. Neuhöferom pri úradnej návšteve ústavu už dňa 20. januára 1926.

Školský rok 1926—27 vykazuje už 9 tried kmeňových proti 11 pobočkám maďarským. Viac než $\frac{2}{3}$ žiakov nebývajú v mieste u rodičov, žiaci cezpoľní prichádzajú stále všetkými smermi, najviac z čisto slovenského vidieku na severu. Profesorský sbor je úplný, práca školská normálna. Žiactvo sa vedie k samostatnejšiemu podnikaniu, študentské predstavenie a večierok 27. listopadu 1926 má značný finančný i morálny úspech, žiaci sa s čestným výsledkom účastia telocvičných závodov. Žiaci vyšších tried založili si vzdelávací krúžok Antona Bernoláka. Kludnejšie pomery umožňujú mimoškolskú kultúrnu prácu radu profesorov a umožňujú sa tiež verejné vystupovanie žiakov.

V jubilejnom roku 1927—28 dosiahol počet slovenských tried čísla jedenásť a ukazuje opravdovú potrebu nášho ústavu pre slovenský juh. Štatistika ukazuje jeho stály rásť, prví abiturienti odchádzajú do života a my všetci veríme, že nové desaťročia republiky najde našich žiakov, ako platných činiteľov mladej československej generácie, ktorá bude vedieť uskutočňovať odkaz tých, ktorí Československú republiku vytvorili.

* * *

Stručný prehľad jednotlivých školských rokov nech je doplnený niekoľkými všeobecnými poznámkami o vnútornom vývoji ústavu.

Štatistika nám ukazuje ¹⁾ predovšetkým rýchly vzrast počtu žiakov hlavne v prvých rokoch trvania ústavu. V roku 1923—24 sa tento počet naraz takmer zdvojnásobil, čo zapríčinilo ťažkú prácu v dvoch primách, z ktorých každá mala 67 žiakov. Od tej doby počet žiakov rastie voľnejšie, čo je vysvetliteľné normálnejšími pomermi a snahou profesorského sboru, aby odišli tí žiaci, ktorí k štúdiu nie sú schopní.

Materská reč žiakov je prevážne československá. Značný počet žiakov maďarských z r. 1923—24 sa znižuje, keďže sa im nemôžu poskytovať zvláštne výhody pri klasifikácii. Ostatne sa tu označenie materinskej reči nerobí vždy celkom presne a niektorí

žiaci svoje údaje menia. Tým sa vysvetľuje menovite kolísavý počet žiakov národnosti nemeckej.

Náboženstvom sú žiaci prevážne katolíci. Židov je priemerne asi 10%, evanjelikov a žiakov československého vyznania je menej. Malé procento tvoria žiaci bez vyznania.

Sociálna pečlivosť o žiactvo je pri našom ústave dôležitou a ťažkou otázkou. Živel československý je sociálne v ťažšom položení než maďarský, žiactvo je až na nepatrné výjimky chudobné a bez podpôr by vôbec často ani nemohlo študovať. Z r. 1924 máme štatistiku zamestnania rodičov. Najviac bolo sriadencov, potom úradníkov a značný počet maloroľníkov. Obchodníkov, a „svobodných zamestnaní“ bolo veľmi málo. Je teda pochopiteľné, že od počiatku bolo treba hojných podpôr, ktoré sa musely svedomite organizovať a nemohly sa ponechať náhode. Žiaci potrebovali knihy a iné učebné pomôcky, k tomu hlavne mnohí cezpoľní súčasťky odevu, topánky a aspoň čiastočne i stravu. Zo všetkých dobrodincov ústavu v tomto smere treba uviesť na prvom mieste Československú Osvetovú Jednotu v Nových Zámkoch s jej zaslúžilým predsedom p. vrchným inšpektorom štátnych drah J. Kadlecom, ktorá po všetky roky žiakov mnohostranne podporovala. Z prvých dvoch rokov není presnejších dát, r. 1922—23 dala Osvetová Jednota 1600 Kč na knihy, 800 Kč na výlet, vedľa obedov s pp. Bláhom a Šuhajdom, r. 1923—24 darovala vedľa súčastok odevu a mikuláškejskej nadielky 1600 Kč na školské potreby žiakov, 1125 Kč na výlety a spolu s Červeným krížom obedy, r. 1924—25 vedľa súčastok odevu, mikuláškejskej nadielky a obedov 25 žiakom cez 4 mesiace 200 Kč na školské potreby, 1000 Kč na výlety a 82 knihy žiackej knižnici, r. 1925—26 jako mikuláškejskú nadielku 1000 Kč, pre výlety 1000 Kč, 23 žiakom obedy cez 4 mesiace a 38 sväzkov knižnici v cene 1000 Kč, r. 1926—27 obedy cez 4 mesiace a Bibliotheke pauperum 1529 Kč, r. 1927—28 Bibliotheke pauperum 500 Kč. — Podľa celkového výkazu ku dňu 1. června 1928 darovala Osvetová Jednota ústavu okrem kníh 1500 Kč na školskú knihovňu, 6025 Kč na školské zájazdy, 10.820 Kč na školské potreby, 10.480 Kč na ošatenie žiakov, 4930 Kč na žiacku kuchyňu, spolu 42.764 Kč. Je iste málo ústavov, ktoré majú takého dobrodince a je možné povedať, že Osvetová Jednota má veľkú zásluhu o rozvoj ústavu.

Účinne podporovala žiactvo tiež ošatovacia akcia ministerstva školstva a nár. osvety. Roku 1922—23 obdržal ústav 1200 Kč, r. 1923—24 1600 Kč, r. 1924—25 2100 Kč, r. 1925—26 1200 Kč pre slovenské triedy, r. 1926—27 1000 Kč, r. 1927—28 1000 Kč.

Vedľa toho malo niekofko žiakov od ministerstva študijné podpory. Ďalej podporoval žiactvo Čsl. Červený Kríž hlavne v r.

1922—23, filiálka Americko-slovenskej banky a značný počet ďalších dobrodincov. Od prvého roku podporovala ústav rôznym spôsobom miestna Telocvičná Jednota Sokol. V r. 1927—28 vydatne podporila šporivosť žiactva veľkým počtom základných vkladov usilovným a nemajetným žiakom v celkovej cene 400 Kčs Vzájomná Roľnícka Pokladnica.

Bibliotheka pauperum pre podporu chudobných žiakov založená bola hlavne z príspevkov Osvetovej Jednoty. Táto knižnica bola v roku 1927 značne doplnená tiež darmi žiakov, ktorí darovali na popud profesorov 234 sväzkov, a nepatrnými príspevkami za vypožičané knihy, takže už intenzívne podporuje všetko nemajetné žiactvo ústavu.

Výsledky vyučovania čiastočne ukazuje štatistika klasifikácie. Netreba zdôrazňovať ťažké pomery, za ktorých sa pracovalo hlavne v prvých rokoch trvania ústavu. Veľká väčšina žiactva nebola ešte pre strednú školu náležita pripravená, mnohí neodvládali ani dobre vyučovaci jazyk. Je prirodzené, že záujmy pedagogické vyžiadovali časom zprísenie klasifikácie, aby výsledok vyučovania bol hodnotný. Preto sa koncom roku 1923—24 a ešte viac r. 1924—25 značne zväčšil počet žiakov nezpôsobilých, čo bolo vo verejnosti nesprávne vykladané. No ani mladý ústav nemôže strpeť, aby sa stal útočiskom študentov neschopných. Je treba uznať všetky nepriaznivé okolnosti pre žiakov, pretíženosť profesorov pracujúcich v cudzom prostredí, nestejnú predbežnú vzdelanie a nestejnú materinskú reč žiactva, nedostatok učebných pomôcok, nepriateľskú agitáciu proti nepohodlnej škole, politickú a osobnú agitáciu proti jednotlivým profesorom a p., ale predsa len i za týchto okolností schopný žiak bude schopným a neschopný neschopným. Ostatne je treba pripomenúť, že v iných mestách na Slovensku, kde sa zrodilo toľko nových ústavov, boli pomery podobné. A práve preto je radostné, že dnes sa pomery už značne priblížili aspoň v nižších triedach želanému normálu. Kázeň na ústavu bola vždy dobrá, väčších trestov (karcerov) bolo vždy málo. Súčinnosť verejnosti tu veľmi napomáha a lepšie súčasné pomery umožňujú škole žiactvo nie len vzdelávať, ale aj vychovávať.

V tom smere mnoho robí žiacke združenia, ktoré predovšetkým vedú k väčšej samostatnosti žiakov a k širšej príprave pre praktický život. Už niekoľko rokov jestvuje na ústave združenie dorastu Československého Červeného Kríža, ktoré v poslednom roku darovalo Bibliotheke pauperum 500 Kč. Dlhší čas trvá tiež Abstinentské združenie žiactva, ústavná odbočka Masarykovej leteckej ligy; toho roku po prednáške dra Peška z Bratislavy pestuje sa shauting. V r. 1926—27 založený bol pomocou niekoľkých profesorov vzdelávací krúžok Antona Bernoláka, aby sa žiaci

vyšších tried mohli aj mimo povinného vyučovania vzdelávať, a to v domácej a cudzej literatúre, vo vede a umení každého druhu. Krúžok sa vžil veľmi chytro, schôdzek sa súčasťnil značný počet žiakov a debaty po mnohých prednáškach a referátoch boli veľmi čulé. Striedali sa v nich žiaci s profesormi a ani humor často nechýbal. Krúžok okrem obvyklých schôdzek usporiadal tiež niektoré oslavy pre všetko žiactvo a v r. 1927—28 dva verejné večierky s dobrým výsledkom. Toho roku založil krúžok aj čítarňu pre poučenie a zábavu svojho členstva. Hudobná výchova žiactva sa značne zdokonalila hlavne v poslednom roku pri speve a badaní i pokusy o organizovanie inštrumentálnej hudby. Verejné zábavy ústavné a interné tanečné hodiny prispievaly k spoločenskému vybrúseniu žiactva a učily ich verejnému vystupovaniu. V poslednej dobe učinkujú žiaci na mnohých kultúrnych podnikoch novozámockých.

Telesný výcvik žiakov pestuje sa svedomite od založenia ústavu. Podporovala ho okrem školy tiež telocvičná jednota Sokol. Školské hry konaly sa 2 razy týždenne na ihrisku sokolskom, športového klubu ĚSE a na ústavnom dvore. Hry boli vždy rozmanité a telesná zdatnosť žiactva je značná. Dňa 7. červňa 1925 súčasťnili sa žiaci školských telocvičných závodov v Banskej Bystrici s pomerne pekným výsledkom.

Exkurzie a výlety konaly sa každoročne podľa potreby a podľa finančných pomerov žiactva. Veľmi účinná po stránke fináčnej bola podpora Osvetovej Jednoty a iných dobrodincov, takže boli umožnené aj nákladnejšie niekoľkodňové výlety za veľkej účasti žiactva, ktoré sa tak prakticky učilo poznávať svoju vlasť. R. 1921 konal sa výlet do Prahy, r. 1923 do Tatier, r. 1924 na Radhošť, do Brna a na Macochu, do Banskej Štiavnice a do Komárna, r. 1925 do Českého Ráje, do Bratislavy a na Devín, r. 1926 do Brna a na Macochu, do Trenčína, do Banskej Bystrice, do Tábora a na Šumavu, r. 1927 do Nitry a na Zobor, do Kováčova, r. 1927—28 boly hlavné exkurzie na Výstavu slovenských žup v Bratislave a na Výstavu súdobej kultúry v Brne. Poučných exkurzií menších bol veľký počet.

Ačkoľvek klimatické pomery sú nepriaznivé a hygiena v meste veľmi zanedbaná, zdravotné pomery žiactva boly celkom dobré. Vyučovanie bolo prerušené len raz na týždeň pre chripkovú epidemiu.

Zkúšky dospelosti konaly sa prvý raz dňa 8. a 9. červňa za predsedníctva riaditeľa reál. gymnázia v Trenčíne J. Jendraššáka. Priebeh zkúšky i jej výsledok bol potešiteľný a prvých 15 abiturientov odchádza do života zaiste s vedomím, že ich úspech je tiež radosťou profesorského sboru.

Profesorský sbor ústavu bol od začiatku plne zaujatý vzdelaním a výchovou všetkého žiactva. Boly už spomenuté mnohé

nepriaznivé okolnosti, ktoré túto prácu zväčšovali a plne zabraly všetok čas profesorov. Väčšina z nich bola povolaná z kľudnejších pomerov v Čechách a na Morave a ťažko sa vžila do celkom odlišných pomerov novozámockých. Dôkazom toho sú predovšetkým veľké zmeny v profesorskom sbore na počiatku každého školského roku. Priespievala k tomu ovšem tiež tá okolnosť, že miesta neboly dlho vypisované. Teraz pôsobí už na ústave rad definitívnych profesorov a je isté, že sa ešte rozmnoží, až pominie naprostý nedostatok profesorských síl, ktorý sa v niektorých oboroch prejavuje stále ešte citeľne.

Povaha služby školskej vedie k tomu, že málokterý profesor môže sa venovať len svojim bezprostredným povinnostiam. Je treba pôsobiť na žiactvo a spolupracovať s ním i v takých otázkach, ktoré s školou priamo nesúvisia a ktoré je teda treba rátať do mimoškolskej činnosti, hoci sa vždy neprejavuje efektne na vonok a neprináša pracovníkom vonkajšiu popularitu. Len na príklad správa knihovní a mnohých zbierok prináša na strednej škole toľko práce, ktorá inde je s uznaním verejne kvitovaná a často tiež slušne honorovaná. Na našom ústave bolo treba upraviť všetko od počiatku a len katalogizovanie zbierok vyžiadalo si týždňov práce. Rôzne spomenuté školské združenia a podniky vyžadujú obetavých vodcov, ktorí nijako nerátajú ztrateného voľného času a odpočinku po ťažkej práci školskej, ktorú vie obyčajne oceniť len ten, kto ju sám zkusil.

Prez to vidíme profesorov v nežistnej a nehonorovanej práci verejnej, pôsobia vedecky, umelecky, literárne a sociálne. Netreba uvádzať ich mená, neni to práca pre „slávu“, ale vychádza z vnútorného presvedčenia potreby vzájomnosti československej, na ktorom poli je treba ešte mnohej práce a veľkej trpezlivosti a kľudu. Počet prednášok, kurzov jazykových a iných podnikov sa iste zväčší, až si ich verejnosť bude žiadať. Pracovníci sú pripravení k ešte intenzívnejšej práci.

Niet pochybností o tom, že náš ústav potrebuje spolupráce s verejnosťou, veď vyrástol pre verejnosť a stojí jej k službám. Táto spolupráca sa prejavovala dosť intenzívne, záujem o ústav tu vždy bol a je. Sú to predovšetkým rodičia žiakov, ktorým styk s ústavom je nutnosťou, lebo rodina musí dopĺňovať pôsobenie školy a často je práve nedostatok tohoto styku príčinou neprospechu žiakov. Vedľa styku s rodičmi, ktorý je treba ešte rozšíriť a upevniť, je tu od počiatku mnohonásobný styk s kultúrnymi spolkami a širším obecnstvom. Prejavuje sa jednak darmi a inými podporami ústavu a žiakov, s druhej strany službou ústavu, žiactva a profesorov, potrebám verejnosti. Uplynulých osem rokov trvania ústavu ukazuje utešený vzrast tejto spolupráce a veríme v ďalší rozvoj ústavu ako dôležitého piliera československej vzájomnosti v južnom Slovensku.

STATISTIKA.

A) Žiactvo od založenia ústavu.

Školský rok		1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
		1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	
Počet tried		1	2	3	5	7	8	9	11	
Počet žiakov koncom roku		40	91	136 ¹	261 ³	266 ¹	256 ³	295 ²	332 ³	
Z nich žiaček		4	12	13	33	47	35	44	49	
Rodisko žiakov	Slovensko	26	71	110 ¹	201	203 ¹	203 ³	238	269	
	Čechy, Morava, Sliezske	5	10	12	27	31	27	28	38	
	Cudzina	9	10	14	33	32	26	29	28	
Bydlisko žiakov	v mieste u rodičov	20	33	40	76	83 ¹	84	85	97	
	u odp. dozorcov	—	2	8	14	20	28	31	53	
	prezpoŕní	20	56	88 ¹	171	163	144 ³	178	185	
Materinská reč žiakov	československá	35	88	128 ¹	209	219	211 ³	252	290	
	maďarská	4	3	6	52	44 ¹	42	40	38	
	nemecká	1	—	2	—	3	3	3	7	
Náboženstvo žiakov	katolícke	34	76	109 ¹	218	216	210 ³	253	282	
	evangelické	2	3	3	8	13	10	8	10	
	československé	—	1	2	6	6	4	5	9	
	židovské	3	9	20	22	26 ¹	27	26	30	
	bez vyznania	1	2	2	7	5	5	3	4	
Klasifikácia	Výborne spôsobilí	6	15	34	34	19	22	37	54	
	Zpôsobilí	31	56	94	144	146	182 ¹	200 ¹	181 ²	
	Nezpôsobilí	3	20	8	84	101	41	55 ¹	52*	
	Neklasifikovaní	—	—	0 ¹	—	—	1 ²	—	—	

* bez opr. zkúšok

B) Profesorský sbor od založenia ústavu.

a) Správcovia (riaditeľ):			
M e n o	Pôsobil na ústave		Terajšie pôsobisko ¹⁾
	o d	d o	
Jozef Vasilko	13. IX. 1920	7. IX. 1924	zomrel
dr. Jozef Kasák	1. IX. 1925	7. XI. 1925	„
Matúš Stolárik	1. I. 1926	doteraz	

M e n o	Pôsobil na ústave		Terajšie pôsobisko
	o d	d o	
b.) Profesori:²⁾			
Ján Karoš	13. IX. 1920	31. X. 1922	rg Rimavská Sobota
František Matoušek	1. IX. 1921	31. VIII. 1925	
Vilém Haney	1. IX. 1922	31. X. 1923	rrg Kralupy n. Vlt.
Anna Mücková	1. IX. 1922	31. VIII. 1923	
Vladimír Maisner	1. IX. 1923	31. VIII. 1924	rg Ružomberok
Jozef Rynes	1. IX. 1923	31. VIII. 1924	rrg Česká Lipa
Antonín Schützner	1. IX. 1923	31. VIII. 1925	rrg Mor. Ostrava-Prívov
Jozef Vodička	1. IX. 1923	31. VIII. 1924	rg Rokycany
dr. Josef Ogoun	1. IX. 1923	31. VIII. 1924	rg „Krášnorohská“ Praha II
Karel Havlíček	1. IX. 1924	31. VIII. 1925	rrg. Liberec
dr. Bedřich Karták	1. IX. 1924	20. IX. 1924	r Rakovník
Václav Lhotka	1. IX. 1924	31. VIII. 1926	p Žatec
Adéla Mikesková	1. IX. 1924	31. VIII. 1925	r Moravská Ostrava
Ladislav Pejchl	1. IX. 1924	31. VIII. 1925	rg Pardubice
dr. Vojtěch Slouka	1. IX. 1924	31. VIII. 1926	rg Kremnica
Benno Zachar	1. IX. 1924	31. VIII. 1925	rg Jindřichův Hradec
Karel Pechoč	13. X. 1924	31. VIII. 1925	rg Banská Štiavnica
ing. František Váňa	1. II. 1925	31. VIII. 1926	rg Levoča
dr. Blažena Holá	1. IX. 1925	31. VIII. 1926	rg Kremnica
Vilém Pech	1. IX. 1925	doteraz	
Jarmila Polenská	1. IX. 1925	31. VIII. 1927	r Nová Paka
František Ruběš	1. IX. 1925	31. VIII. 1927	rg Hustopeče
Václav Ruml	1. IX. 1925	doteraz	
Karel Šulc	1. IX. 1925	„	
Peter Vloššák	1. XII. 1925	31. VIII. 1927	maď. pobočky ústavu
dr. Notburga Knobová	1. IX. 1926	31. VIII. 1927	rg Jilemnice
Vojtěch Burda	1. IX. 1926	doteraz	
Gejza Dikant	1. IX. 1926	„	pride ený MŠO v Prahe
Antonín Vaniš	1. IX. 1926	30. IX. 1926	rg Michaľovce
ing. Bohumír Filip	20. IX. 1926	doteraz	
Alois Hamerský	10. X. 1926	„	
Imrich Vanek	1. I. 1927 ³⁾	„	
Miloslav Trapl	1. II. 1927	„	
Arnošt Bánó	1. IX. 1927	„	
Jaroslav Procházka	1. IX. 1927	„	
Anna Procházková-Krejňá	1. IX. 1927	„	
Jiřina Sternberková Weissová	1. IX. 1927	„	
Anna Hosnedlová	1. IX. 1927	„	
Jan Suchý	1. IX. 1927	„	
Oldřich Pletka	15. X. 1927	„	
dr. Ludmila Křístková	1. XI. 1927	„	

Poznámky. 1) Podľa Sborníka MŠO z r. 1927/28. — 2) Sily výpomocné nie sú zarátané. — 3) Pred tým ako výpomocný učiteľ.

Profesorský sbor v šk. r. 1927—28.

ing. Filip	Burda	Suchý	Hamerský	Trapl	Pletka
Procházkva	Šulc	Varek	Pech	Ruml	Báno
Štemberková	Procházková	řiad. Stolárik	dr. Křístková		Hosnedlová

I. Profesorský sbor.

I. Zmeny.

a) Zo sboru vystúpili koncom šk. roku 1926—27: prof. dr. Notburga Knobová, obdržiac def. prof. miesto na st. reálnom gymnázium v Jilemnici, zat. prof. Jarmila Polenská, súc preložená na st. reálku v Novej Pake; zat. prof. František Rubeš, ktorý bol preložený na st. reálne gymnázium v Hustopečiach; zat. prof. Peter Vloššák, preložený na st. ref. reál. gymnázium v Leviciach, dňom 30. zária zat. prof. Gejza Dikant, súc preložený na st. slov. pobočku pri I. triede ev. distr. reál. gymnázia v Kežmarku.

b) Pristúpili začiatkom šk. roku 1927—28: prof. Arnošt Bánó zo st. maď. reál. gymnázia v Šahách, Jaroslav Procházka zo st. ref. reál. gymnázia v Turč. Sv. Martine, Anna Procházková-Krejtná zo st. dievč. ref. reál. gymnázia v Košiciach, Jiřina Šternberková-Weissová preložená z mestskej vyššej školy pre ženské hosp. povolanie vo Vesne v Brne; zat. prof. Jan Suchý zo st. reál. gymnázia v Slanom, zat. prof. Anna Hosnedlová zo st. reál. gymnázia v Rožňave, od 15. X. 1927 zat. prof. Oldřich Pletka zo st. reál. gymnázia v Rim. Sobote, od 1. XI. 1927 supl. prof. dr. Ludmila Křístková.

c) Def. profesormi na system. prof. miestach tun. slov. ústavu boli vymenovaní: s právnou platnosťou od 1. IX. 1927: prof. Arnošt Bánó, zat. prof. Jaroslav Procházka a zat. prof. Anna Procházková; od 20. I. 1928 zat. prof. Gejza Dikant, od 23. II. 1928 sml. prof. Karol Šulc a od 29. V. 1928 zat. prof. Vilém Pech na system. mieste pre st. str. školy.

d) Behom šk. roku ustanovení boli a) zat. profesormi: Jan Suchý, Anna Hosnedlová, Oldřich Pletka, b) supl. profesormi: Alois Hamerský a Ludmila Křístková.

e) S povolením referátu MŠO vyučoval aj na slov. kmen. triedach Peter Vloššák, prof. maď. pobočiek.

2. Stav. prof. sboru na konci šk. roku 1927—28.

1. *Matúš Stolárik*, riaditeľ; F III₃; spolu 3 hod. týždenne. (Vyučoval aj na maď. pobočkách.)
2. *Arnošt Bánó*, prof.; M VII₃, F VII₃, spolu 6 hod. týždenne. Triedny VI. tr.; správca sbierok fyzikálnych. (Vyučoval aj na maď. pobočkách.)
3. *Vojtech Burda*, zat. prof.; Čsl IIa₄, L IIa₆, IIb₆, D VIII₄, Z IIb₂ spolu 22 hod. týždenne. Triedny IIb tr., adm. sila riad.
4. *Gejza Dikant*, prof.; prikázaný službou ministerstvu školstva a nár. osvety v Prahe.
5. *Bohumír Filip*, ing., zat. prof.; M IIa₃, IIb₃, III₃, IV₃; F IV₂, Ch IV₂, Va₂, Vb₂, VI₂; spolu 22 hod. týždenne. Triedny IV. tr.; správca sbierok chem.
6. *Alois Hamerský*, supl. prof.; L III₆, IV₄, Va₅, Vb₅; spolu 20 hod. týždenne. Triedny III. tr.
7. *Anna Hosnedlová*, zat. prof.; M Ia₄, Ib₄; K Ia₃, Ib₃, IIa₃, IIb₃, III₂, IV₂; Kp Ia₁, Ib₁; spolu 26 hod. týždenne. Spr. sbierok kresliarskych.
8. *Dr. Ludmila Křístková*, supl. prof.; Čsl III₄, IV₅, VI₅, VII₅; Fr. VI₃; spolu 22 hod. týždenne.
9. *Vilém Pech*, prof.; Čsl Va₅, Vb₅, VIII₅; Fr Va₄, VII₃; spolu 22 hod. týždenne. Triedny Va tr., správca prof. knihovne, bibl. pauperum a sbierky programov.
10. *Oldrich Pletka*, zat. prof.; Čsl. Ia₄, Ib₄; N Ia₄, Ib₄; Z Ib₂, IV₂; P Ia₂, Ib₂; spolu 24 hod. týždenne. Triedny Ib tr.
11. *Jaroslav Procházka*, prof.; Čsl IIa₄; Z IIa₂, D IIa₂, IIb₂, III₂, IV₂, Va₃, Vb₃, VI₃; spolu 23 hod. týždenne. Triedny IIa tr. správca dejep.-zemep. sbierok.
12. *Anna Procházková-Krejtná*, prof.; Z III₂, Va₂, Vb₂; P IIa₂, IIb₂, Va₂, Vb₂, VI₂, VII₂, VIII₂; spolu 20 hod. týždenne, správca sbierok prírodopisných.
13. *Václav Ruml*, zat. prof.; M VI₃, VIII₂; G VI₂, VII₂, VIII₁; N IIa₄, IIb₄, III₄; spolu 22 hod. týždenne; Správca sbierok mat.-geom.
14. *Jan Suchý*, zat. prof.; L VI₄, VII₄, VIII₄; Fr IV₄, VIII₄; spolu 20 hod. týždenne; Triedny VIII. tr., správca knihovne žiakovskej.
15. *Jiřina Šternberková-Weissová*, prof.; Fr Vb₄; N IV₃, Va₃, Vb₃, VI₃, VII₂, VIII₂; spolu 20 hod. týždenne; Triedna Vb tr.
16. *Karol Šulc*, prof.; Z VI₂; T Ia₂, Ib₂, IIa₂, IIb₂, III₂, IV₂, Va₂, Vb₂, VI₂, VII₂, VIII₂; T dievč. I-VIII₂; spolu 26 hod. týžd. Triedny VI. tr., správca sbierok telocv. a herného náradia.

17. *Miloslav Trapl*, zat. prof.; L Ia₆, Ib₆; Z Ia₂, VII₁; D VII₃; Ph: VII₂, VIII₂; spolu 22 hod. týždenne. Triedny Ia tr.
18. *Imrich Vanek*, zat. prof.: M Ia₂, Ib₂, IIa₂, IIb₂, III₂, IV₂, Va₂, Vb₂, VI a VIII₂, VII₂; spolu 20 hod. týždenne; Exhortátor. (Vyučoval aj na maď. pobočkách.)
19. *Peter Vloššák*, prof. maď. pob.; M Va₃, Vb₃; F VIII₄ spolu 10 hod. týždenne.

Výpomocní a vedľajší učiteľia :

1. *Adolf Graf*, učít v. v.; Nb izr. 2 hod. týždenne.
2. *Jozef Kovář*, odb. učít. st. mešt. šk.; spev 2 hod. týždenne.

Školník :

1. *Rèmes Jozef*, na zdrav. dovolenej (slúži od r. 1911.)
2. *Gustáv Šiška*, doč. výpom. školník od 1. VIII. 1926.

II. Kronika ústavu.

1. *Školská budova.* Slovenský kmenový ústav spolu i s maď. pobočkami bol umiestnený v spoločnej budove býv. obec. kat. reálneho gymnázia. Celý ústav s maď. pobočkami mal toho roku 21 tried, takže pre nedostatok miestností v ústrednej budove 3 maď. triedy (IIa, IIb a IVb) musely byť umiestnené mimo ústavu v žid. ľud. a mešt. škole v prenajatých miestnostiach. Okrem toho I b slov. trieda bola dočasne umiestnená v st. ľud. škole a VI tr. slov. bola cez celý rok ambulantnou. Pán min. radca Rudolf Neuhöfer pri svojej návšteve dňa 19.-ho februára prisľúbil, že nedostatku vhodného umiestnenia všetkých tried postavením ešte jednej šk. budovy bude postarané.

2. *Školský rok* sa započal dňa 1. zária dodatočnými, prijímacími a opravnými zkuškami. Pravidelné vyučovanie sa započalo dňa 3. zária. Vyučovalo sa celý šk. rok pravidelne a nebolo vyučovanie prerušené žiadnou zvláštnou udalosťou. Škol. rok bol ukončený dňa 28. června.

3. *Úradné návštevy.* a) Riadnu úradnú inšpekciu konal na ústave p. zem. šk. inšpektor dr. Štefan Hattala v dňoch 20. a 21. února a 31. kvetna, 1. a 2. června 1928. b) Odbornú inšpekciu konal na ústave 7. února 1928 Bohumil Tesař, odb. inšpektor telocviku. c) Dňa 19. února úradne navštívil pán min. radca Rudolf Neuhöfer v záležitosti umiestnenia školy. d) Dňa 31. kvetna 1928 mal ústav vzácnu návštevu v osobe pána prof. R. W. Seton Watsona s paňou. Prezrel si budovu a jej zariadenie a informoval sa o stave žiactva slov. i maďarského.

4. *Školské slávnosti.* 28. rujňa, v deň Slobody, oslávilo žiactvo ústavu národný sviatok. O význame dňa prehovoril prof. Jaroslav Procházka. 7. brezňa oslávilo žiactvo školskou slávnosťou výročie narodenín p. prezidenta T. G. Masaryka. 28. brezňa bola venovaná polhodina poučeniu žiactva o mierovom hnutí vzde-

laných národov. Dňa 4. kvetňa poriadalo žiactvo školskú slávnosť na pamiatku gen. M. R. Štefánika.

Verejné slávnosti školské usporiadal ústav okrem už uvedeníých dňa 19. XI. 1927, 28. I. 1928. a 9. VI. 1928 v Sokolovni. Dňa 19. listopadu za vedenia a precvičenia prof. Karola Šulca zahrli žiaci divadelný kus „Radúz a Mahuliena“ od Julia Zeyera. Dňa 28. ledna usporiadalo žiactvo tanečný veniečok a 9. června maturitný večierok. Čistý výťažok z týchto večierkov venovaný bol divadelnému fondu ústavu.

Okrem toho zúčastnilo sa žiactvo ústavu hojne všetkých miestnych slávností a podnikov usporiadaných miestnymi odbory Osv. Jednoty, Červ. Kríža a Sokola a zúčastnilo sa jubilejných osláv miestnymi kulturnými spolkami spoločne usporiadaných aj aktívne jednotlivými číslami.

5. *Knižnica žiacka*. V šk. r. 1927—28 rozmnožila sa o 167 sväzkov. Z nich 7 darovala sexta reál. gymn. v Slanom, 4 min. škol. a nár. osv., 2 žiak Lampar, 1 p. St. Antalík, 1 prof. Trapl. Knižnica má celkom 820 sväzkov. Žiactvo používalo hojne celý rok knižnice, hoci pre svoju malosť nemohla vyhovieť všetkým želaniam. Udelením mimoriadnej dotácie školského referátu bolo knihovníkovi umožnené zaopatriť najvýznamnejší diela československej i svetovej literatury, ktoré došli teprv koncom šk. r. I dá sa očakávať, že v budúcom roku bude používaná ešte viac. Najväčšieho počtu pôžičok dosiahly diela Kukučínove a cestopisná literatúra.

6. *Žiacky vzdelávací krúžok Antona Bernoláka*. Riadna činnosť krúžku bola zahájená 1. októbra 1927 valným shromážením. Funkcionármi boli: predsedom R. Ťok, podpredsedom M. Kadlec, jednatelom L. Skula, zapisovateľom J. Benca, pokladníkom L. Barančok, miestozapisovateľom P. Milovník a kontrolormi K. Markovič a M. Jeleneková.

Krúžok zadržiaval výborové a riadne členské schôdzky. Výborových schôdzok bolo 5 a prejednávaly sa väčšinou vnútorné záležitosti krúžku. Riadnych členských schôdzí bolo 9, na ktorých boli prednášané básne a konané prednášky obsahu literárneho, vlastivedného, časového (o abstinentizme, fajčení) a zábavného. Prednášky boli pomerne dosť navštevované a o niektorých otázkach rozvinula sa čulá debata. Krúžok oslavil deň narodenín p. prezidenta republiky T. G. Masaryka a venoval aj pietnu spomienku tragickou smrťou zomrelému gen. M. R. Štefánikovi.

Oproti minulému roku, kedy krúžok sa venoval len poriadaniu programových schôdzí, toho roku vystupuje krúžok verejne a síce dva razy zábavnými večierkami. Prvý študentský večierok bol

usporiadaný 17. XII. 1927 a druhý 28. IV. 1928. Menovite druhý večierok svojim programom získal účinkujúcim členom krúžku obľubu obecnstva a tým aj úspech mravný. Krúžok prikročil aj k založeniu čítárne.

Majetok krúžku činí 908 Kč 20 h, ktoré sú uložené v Slovenskej banke v Nových Zámkoch.

7. *Telesná výchova.* Táto má dve pravidelné hodiny v týždni v každej triede. Žiačky tvoria jednu skupinu a cvičily v útorok a v piatok odpoľudňa. Cvičí sa najviac na školnom dvore, len v zime sa cvičí v telocvične. Telocvična je moderno zariadená. Telocviku, športu a hrám sa venujú všetci žiaci až na malé výjimky. Záujem pre telesnú výchovu je veľký. Fyzická zdatnosť žiactva je veľmi pekná. Na konci škol. roku usporiadaly sa žiacke medzitriedne závody vo wolley-ballu (podbíjaná). Na prvom mieste bola tr. VII., na druhom tr. IV., na treťom mieste tr. V., na štvrtom mieste tr. VI. a na piatom mieste tr. III.

8. *Školské hry.* Tieto sa pestujú okrem povinného telocviku na ihrisku ústavnom a „Sokola.“ S žiakmi pestujú hry aj profesori. Hraje sa každý deň za priaznivého povetria.

9. *Školské exkurzie.* Dňa 7. zária bola exkurzia žiakov vyšších tried na Výstavu slovenských žúp, spojená s výletom na Devín. Účastníkov bolo 90, profesorov 7.

Dňa 3—5. júna bola exkurzia žiakov všetkých tried do Brna na Výstavu súdobej kultúry. Účastníkov bolo 137, profesorov 8.

Dňa 4. júna bola botanická exkurzia žiakov Ia a Ib triedy do Hôrky. Viedol prof. Oldřich Pletka. Dňa 13. júna exkurzia Va a Vb triedy do Mlýňan. Viedly prof. Jiřina Šternberková a Anna Procházková.

Dňa 13. júna poriadala sa exkurzia VIII. tr. do Starej Ďaly na hviezdariňu. Účastníkov 16, prof. 8.

Dňa 25. júna bola botanická exkurzia tried Va Vb do Hôrky za vedenia prof. Procházkovej.

Dňa 27. júna bola IIa trieda v Kováčove za vedenia prof. Proházkovej.

10. *Zdravotný stav* žiactva bol celkom uspokojivý. Na začiatku šk. roku bola očná lekárska prehliadka, a koncom kvetna bolo prevedené očkovanie 14ročných žiakov.

11. *Zkúšky dospelosti.* Práve v jubilejnom roku Československej republiky dočkali sme sa na slovenskom ústave prvých zkúšok dospelosti.

Písomne zkúšky boly od 14. do 16. kvetňa.

Ústne zkúšky konaly sa 8. a 9. červňa za predsedníctva p. prof. Jendraššáka, riaditeľa čs. st. ref. reál. gymn. v Trenčíne. Zo 16 prihlásených zkušencov 3 boli uznaní dospelými s vyzname-

naním, 6 dospelými všetkými hlasy a 6 väčšinou hlasov. Len 1 bol odkázaný na únorové obdobie roku 1929.

Priebeh i výsledok zkušok bol celkom normálny a keď sa uváži že to boli prvé maturity a na mladom ústave, ktorý stojí na území národnostne ohrozenom, je to úspech priamo skvelý, ktorý bol tiež tak kvitovaný všetkou československou verejnosťou v meste.

Mená prvých maturantov a ich zvolené študijnou sú táto (vyznamenaní sú *) :

Ján Barát (bohoslovie)	František Klobučník (bohoslovie)
Julián Benedikovič (bohoslovie)	Elvíra Piroška Komádová (filozofia)
Václav Dušek (práva)	*Šimon Schlüssler (filozofia)
Jozef Gajdoš (bohoslovie)	*Lev Skula (lekárstvo)
Ján Garay (lekárstvo)	*Jozef Svätokrižny (notárstvo)
Dezider Gutmann (lekárstvo)	Bohuslav Šmídek (práva)
Anton Kelemen (bohoslovie)	Roman Ťok (bohoslovie)
Armin Weisz (lekárstvo)	

Zkúšky sa konaly za hojnej prítomnosti zástupcov úradov a obecnstva, ktorí mali radosť vidiac, jak sľubne sa národný život slovenský v Nových Zámkoch rozvíja a že odtiaľ bude slov. život posilovaný inteligenciou vyšlou z nášho ústavu.

Po zkuškach dospelosti dňa 9. června večer vo veľkom sále Sokolovne usporiadal ústav programový a tanečný večierok, na ktorom pri hojnej účasti rodičov a čl. verejnosti preslovmi triedneho profesora, žiakov a z obecnstva boli zdôrazňované a oslavované prvé maturity.

III. Sbíerky učebných pomôcok.

A) Fond na učebné pomôcky. Schválený zbytok z predošlého šk. roku : 625 Kčs 20 hal. Príjem na začiatku šk. roku 1927—28 bol 21.440 Kč.

B) Fond na telocvičné hry. Zbytok z minulého šk. roku : 2001 Kčs 30 hal. Príspevky za šk. rok 1927—28 činily 4776 Kč. iné prijmy 175 Kč 50 hal.

Tieto fondy na udrzovanie a zveľaďovanie jednotlivých sbierok boli použité fakto :

S b i e r o k	Na sbierku pripad obnos na zac. šk. roku		Súhrn výdavkov		Kolkó položiek pribudlo ?		Stav na konci škol. roku 1927—28.					
	Kč.	h.	Kč	h	Č.	kus	Počet inv. čísel	Kusov, sväzkov		C e n a		
								Kč	h.	Kč	h.	
A) Z fondu na uč. pomôcky :												
1. Knihovňa prof.	4527	16	4672	65	66	92	1788	3493	41353	50		
2. Knihovňa žiak.	3195	31	2934	25	184	207	2108	2237	18932	10		
3. Sbíerka fyzikálna	5516	05	5537	36	32	65	383	527	39488	91		
4. „ prírodop.	2647	70	2541	50	68	191	504	1589	12600	50		
5. „ chem.	2206	42	2130	60	89	94	246	435	5977	90		
6. „ dej.-zemep.	1544	50	1493	40	31	285	180	481	20164	70		
7. „ mat.-geom.	1323	85	1322	20	48	72	70	166	6667	50		
8. „ kreslenia	1103	21	1098	10	71	103	240	295	4977	50		
Spolu :	22064	20	21730	06	589	1109	5519	9223	150162	61		
B) Z fondu na telocv. hry :	6952	80	3618	30	137	315	169	466	17189	60		
A) a B) spolu :	29017	00	25348	36	726	1424	5688	9689	167351	121		

IV. Podpory a štipendia.

A) V správe ústavu k podporovaníu žiakov nateraz není žiadnych fondov a nadácií.

B) Ministerstvo školstva a nár. osvety zo študentskej základiny Jána Pálffyho udelilo na štud. rok 1927—28 štipendium à 700 Kč Mikulášovi Kliskému z VII. tr., Juliovi Hrubému z III. tr. a Ladislavovi Vargovi, ž. IV. tr.

Ministerstvo školstva a nár. osvety udelilo Petrovi Žičaimu, ž. III. tr. a Dezideru Kováčovi, žiakovi IV. tr. štátnu studijnú podporu v čiastke à 400 Kč na šk. rok 1927—28.

C) Spolku pre podporovanie nemajetných študujúcich pri ústavu nielo.

D) Zo základiny vd. Kornelie Singerovej žid. náb. obec v Nových Zámkoch udelila Alexandrovi Scheererovi, žiakovi I b. triedy, 200 Kč študijnej podpory. — Z fondu prebytkov dôchodkových pokút udelilo gen. fin. riaditeľstvo v Bratislave Emilie Kuželovej, žiačke Ia triedy, stud. podpory v čiastke 500 Kč. — Čsl. Osvetová Jednota v Nových Zámkoch poskytla Vincentovi Černákovi, ž. IIa triedy, 200 Kč stud. podpory.

Čsl. Osvetová Jednota v Nových Zámkoch udelila žiakovi ústavu 500 Kč na výlety žiakov do Brna.

Z Ošacovacej akcie ministerstva školstva a nár. osvety (výnos zo dňa 28. listopadu 1927 čís. 140667/27—S) obdržal ústav 2000 Kč. Z toho obnosu na podporovanie chudobných žiakov kmenového ústavu bolo použité 1000 Kč, z ktorých 11 žiakom sa dostaly rôzne čiastky šiatstva a obuvi.

Rofnická vzájomná pokladnica venovala pri príležitosti vydania polročných výkazov jako odmenu pre veľmi dobrých žiakov 10 vkladných knížok s vkladom 20 Kč a 20 vkladných knížok s vkladom 10 Kč, tedy celkom 400 Kč. Ďalej umožnila Rofnická pokladnica žiakom ukladanie i malých úspor zavedením zvláštneho známkového systému, ktorý dobre sa osvedčil. Ke dňu 15. VI. 1928 malo 148 žiakov slovenských tried uložených celkom 6131 Kč.

Bibliotheca pauperum, roztriedená podľa predmetov, bola koncom školského roku 1926/27 rozšírená o 234 kníh darovaných žiakmi. Tým sa stalo, že na začiatku školského roku 1927/28 bolo chudobným žiakom ústavu k dispozícii 705 väčšinou viazaných učebníc, hoci mnohé nepotrebné učebnice musely byť vyradené. Dar Osvetovej Jednoty 500 Kč, dar ústavného sdruzenia dorastu Červeného Kríža 500 Kč a nepatrný poplatok žiakov za vypožičanie (celkom 498 Kč) umožnil zakúpenie 54 kusov nových potrebných najdrahších učebníc hlavne pre ôsmu triedu za 1333,40 Kč. Zbytku 236,60 Kč sa použije na opravu kníh cez prázdniny.

E) V mieste internátu pre študentov není.

V. Statistický prehľad.

(Privatisti sú označení malou číslicou v pravo hore.)

	T R I E D A												
	Ia	Ib	IIa	IIb	III	IV	Va	Vb	VI	VII	VIII	I-VIII	
a) Počet.													
Koncom šk. r. 1926—27	—	32	32 ¹	28	29	45	55 ¹	21	—	34	19	—	295 ²
Počiatkom šk. r. 1927—28	—	34 ¹	34	33	32 ¹	48	47 ¹	25 ¹	25	25	32 ¹	16	351 ¹
Medzi šk. r. pristúpili	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	4
Spolu teda prijatých	—	35 ¹	34	33	33 ¹	49	48 ¹	25 ¹	25	25	32 ¹	16	355 ²
Z tých tunajších postúpilo	—	—	—	26	25 ¹	37	39 ¹	21	18	15	24	14	219 ²
" " " opakuje	—	1	1	6	4	5	6	—	1	6	4	—	34
" " " cudzích postúpilo	—	30 ¹	33	1	4	5	3	—	6	3	2	2	90 ¹
" " " opakuje	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	3	—	7
Medzi šk. rokom vystúpilo	—	2	5	4	2	1	3	5	1	1	1	—	25
Koncom šk. r. 1927—28	—	33 ¹	29	29	31 ¹	48	45 ¹	21	24	24	32	16	332 ²
V tom je žiakov riadnych													
" " " " žiakov	—	19	29	29	20	44	36	16	24	23	28	15	283
" " " " " žiáčik	—	14	—	—	11	4	9	5	—	1	4	1	49
" " " " " privatistov	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3
b) Rodisko.													
Nové Zámky	—	2	4	1	6	4	3	1	4	1	1	—	27
Slovensko (okrem N. Z.)	—	28	19	27	18	35	33	17	13	18	22	12	242
Čechy	—	2	5	1	4	3	3	—	—	3	3	1	25
Morava	—	1	1	—	1	—	3	1	2	2	—	2	13
Sliezske	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cudzina	—	1	—	—	3	6	4	2	5	—	6	1	28
c) Bydlisko.													
V mieste u rodičov	—	10	10	6	13	9	17	4	7	10	8	3	97
" " " u odpov dozorcov	—	2	5	—	1	10	6	5	6	2	12	4	53
Prespolní	—	22	14	23	18	29	23	12	11	12	12	9	185
d) Štátna príslušnosť													
Českoslov. republika	—	34	29	29	32	48	45	21	24	24	32	16	334
Cudzina	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
e) Reč materinská.													
Československá	—	30	22	27	30	51	35	18	21	22	28	16	290
Maďarská	—	3	4	2	2	6	10	2	3	2	4	—	38
Nemecká	—	1	3	—	—	1	1	1	—	—	—	—	7
f) Náboženstvo.													
Katolíci lat. obradu	—	33	19	29	29	41	38	15	21	20	24	13	282
" " " gréc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Evanj. augsb. vyznania	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	1	—	4
" " " reform.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " " českobrat. cirkev	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	2	—	6
Českoslov. cirkev	—	—	2	—	1	1	1	2	1	1	—	—	9
Izraeliti	—	—	6	—	2 ¹	2	6	4	1	2	4	3	30
Bez vyznania	—	—	1	—	1 ¹	—	1	—	—	1	1	—	4

	T R I E Ď A											I-VIII	
	Ia	Ib	IIa	IIb	III	IV	Va	Vb	VI	VII	VIII		
g) Rok narodenia.													
Narodených r. 1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	
1906	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	4	
1907	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	5	
1908	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	4	11	
1909	—	—	—	—	—	1	1	2	6	4	4	18	
1910	—	—	1	—	3	1	3	3	6	11	1	29	
1911	—	—	—	—	1	12	5	7	5	7	—	37	
1912	—	1	—	1	7	10	5	6	4	—	—	34	
1913	—	2	—	6	2	17	16	7	6	—	—	56	
1914	—	9	2	8	11	10	6	—	—	—	—	46	
1915	—	7	5	11	14	10	—	—	—	—	—	47	
1916	—	10	15	3	4	—	—	—	—	—	—	32	
1917	—	4	7	—	—	—	—	—	—	—	—	11	
h) Nepovinné predmety.													
Spev	—	6	1	2	4	5	5	5	1	4	11	7	51
i) Platy žiakov.													
Od školského oslob.	v I. polr.	25	17	22	25	38	33	14	17	15	14	10	235
	v II. polr.	28	20	21	24	32	22	10	14	15	17	8	211
100 Kč škol. plat.	v I. polr.	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	3	8
	v II. polr.	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	6
200 Kč škol. plat.	v I. polr.	7	12	7	7	10	13	6	6	8	13	3	92
	v II. polr.	4	9	8	8	16	24	10	10	8	15	6	118
Školné v celku Kč	v I. polr.	1500	2400	1400	1400	2200	2700	1900	1300	1700	2600	900	20.000
	v II. polr.	900	1800	1600	1600	3400	4900	2300	2000	1700	3000	1400	24.000
Prijimacie taxy Kč	—	680	680	40	60	100	80	160	160	100	120	40	2220
Príspevky na uč. pom. Kč	—	680	680	660	660	960	960	520	500	480	640	320	7060
" " hry	—	204	204	198	198	288	288	156	150	144	192	16	2118
Taxy na duplikáty Kč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
k) Klasifikacia.													
A) Dodatočne ku šk. r. 1926—27.													
Pri opr. zkuške obstáli	—	1	—	—	2	12	7	4	—	7	3	—	36
" " " neobstáli	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
" " " nedostavil sa	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
" " " doplň. " obstáli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " " neobstáli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " " nedostavili sa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Výsledok v šk. r. 1926—27.													
Výborne spôsobilí	—	6	10	4	1	3	5	3	—	2	1	—	35
Spôsobilí	—	21	18 ¹	17	21	37	38	13	—	23	13	—	201
Nespôsobilí	—	5	4	7	7	5	12 ¹	5	—	9	5	—	59 ¹
Neklasifikovaní	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B) Koncom šk. r. 1927—28.													
Výborne spôsobilí	—	12	6	4	10	7	6	2	2	2	2	1	54
Spôsobilí	—	15	15	14	12 ¹	29	25 ¹	9	13	15	19	15	181 ²
Nespôsobilí	—	2	3	7	7	7	9	8	3	2	4	—	52
Opravné zkušky	—	4	4	4	2	5	5	2	6	5	7	—	44
Dodatočné "	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Neklasifikovaní	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celkom		33	29	29	31 ¹	48	45 ¹	21	24	24	32	16	332 ²

	T R I E D A											I-VIII	
	Ia	Ib	IIa	IIb	III	IV	Va	Vb	VI	VII	VIII		
Zamestnanie rodičov žiactva.													
Obchodníkov a živnostníkov	10	7	7	5	6	7	6	4	5	8	5	70	
Ročníkov — — — — —	7	5	10	6	14	6	6	2	2	6	6	70	
Úradníkov, učít., adv., lekárov	10	8	2	10	18	17	4	4	13	8	3	97	
Vojákov — — — — —	—	1	1	—	—	2	1	2	—	2	—	9	
Sriadencov a delníkov	—	2	8	8	11	7	14	4	10	4	5	75	
Súkromníkov — — — — —	5	—	1	—	3	—	—	2	—	3	—	14	

VI. Soznam žiakov.

Žiaci hviezdíčkou označení sú výborne spôsobilí. Za menom je uvedené rodisko a v zátvorke () trvalé bydlisko rodičov, kým je rozdielne od rodiska. Celkom v zátvorke [] sú mená tých žiakov, ktorí pred koncom šk. roku z ústavu vystúpili:

Trieda I. A.

1.* Štefan Antalík, Nové Zámky. 2. Emilia Černáková Veľké Vozokany. 3. Karol Čvirík, Nové Zámky (Slov. Meder). 4.* Florián Federič, Malý Várad. 5. Irena Gressnerová, Prievidza (Nové Zámky). 6.* Maria Hatvaniová, Šala. 7. Antonia Hrdinová, Zlaté Moravce (Veľké Surany). 8. [Pavel Jelenek, Popudiny (Turč. Sv. Martin)]. 9. Štefan Kiripolský, Doľ. Ke-restúr (Bačala). 10.* Maria Kollmannová, Davle (Nové Zámky). 11.* Alžbeta Kontrová, Rimavská Sobota (Nové Zámky). 12. Karol Kopecký, Česká Skalica (Nové Zámky). 13. Emilia Kuželová, Stará Bystrica (Nové Zámky). 14.* Julius Móric, Močonok (Garázda). 15. [Ján Pájda, Hronská Kremnica]. 16.* Adela Polakovičová, Urmin. 17.* Sylvestr Poništ, Harvelk (Zelený Háj). 18.* Zdenek Prosek, Konjica v SHS (Nové Zámky). 19. Karol Psota, Leopoldov (Nové Zámky). 20. Margita Reiterová, Ezdeg. 21. Rudolf Sekan, Žit. Fedýmeš (Pusta Bab). 22.* Helena Schwarzová, Frättingsdorf v Rakúsku (Nové Zámky). 23.* Věra Skulová, Ivančice (Nové Zámky). 24.* Františka Sládkovičová, Malý Várad. 25. Michal Supek, Sv. Michal. 26. Baltazar Szabó, Nová Ďala. 27. Maria Szúcsová, Tardošked (Veľ. Šurany). 28. Maria Šrámková, Slovenský Meder. 29. Jozef Tantoš, Slov. Meder. 30. Zoltán Tóth, Ebed (Köbölkút). 31. Jozef Valkár, Močonok (Veľké Šurany). 32. Vojtech Vaš, Hor. Jatov. 33. František Vítek, Malý Várad. 34. Robert Zubek, Nezbudlúčka (Garázda). 35. Lukáč Žák, Slovenský Meder.

Trieda I. B.

1. [Dezider Alföldi, Pered]. 2.* Ladislav Antalík, Nové Zámky. 3. Štefan Belobrád, Veľká Máňa. 4.* František Bettlach, Ústí n./Orlicí (Parkáň). 5. [František Bihari z Konkoly (Stará Ďala)]. 6.* Jaroslav Císler, Suché Vrbno (Nové Zámky). 7. Ladislav Gubi, Vízkelet. 8. Štefan Holubek, Bánovská Kesa (Nové Zámky). 9. Dominik Hudec, Hor. Kamenec (Komárno). 10. Miroslav Jiránek, Sepekov (Nové Zámky). 11. Ladislav Kajan, Nová Ďala. 12. Karol Kollár, Slov. Meder. 13.* Lavrine Kostoláni, Sv. Michal n./L. 14. Tibor Lukáč, Čornok (Čab). 15. Ján Nemláha, Bánovce (Nové Zámky). 16. Štefan Ollé, Sered (Stará Ďala). 17. František Osuško, Nové Zámky. 18. [Jozef Otruba, Nový Lót]. 19. [Vojtěch Porubský, Trenčín (Stará Ďala)]. 20. Eugen Sabolčík, Nové Zámky. 21.* Alexander Scheer, Mošovce. 22. Vilém Schovanetz, Veľké Šurany. 23. Imrich Schwarz, Vízkelet (Hed). 24. Pavel Schwarz, Vízkelet (Hed). 25. [Vincent Skačan, Veľká Máňa]. 26. Viliam Slabý, Šala n./Váhom. 27.* Jozef Ševčík, Nové Zámky. 28. Vlastimil Šilhán, Hoříce (Komárno). 29. Alexander Šilhavík, Slov. Meder. 30. Štefan Šiška, Mestečko (Parkáň). 31. Karol Šlapanský, Jihlava (Parkáň). 32. Juraj Vodák, Biele Poličany (Baražtag). 33. Aladar Wagner, Veľ. Paňa (Veľké Šurany). 34. Alfréd Weiss, Dolné Ozorovce (Nové Zámky).

Trieda II. A.

1. Ján Bako, Veľká Máňa. 2.* Štefan Buran, Nový Lót. 3. Vojtech Čerešne, Slovenský Meder. 4. Vincenc Černák, Malomseg (Fíš). 5. Karol Červeňanský, Veľké Bošany (Slovenský Meder). 6. Jozef Dragúň, Komjatice. 7. Ján Dubovský, Slovenský Meder (Nové Zámky). 8.* Pavel Gajdoš, Veľká Máňa. 9. Gejza Hirsch, Veľké Šurany (Nové Zámky). 10. Karol Hoppan, Veľká Máňa. 11. Karol Ikrényi, Mečenk (Nové Zámky). 12. Jozef Kop, Karýzek v Čechách (Hronská Kremnica). 13.* Pavel Kováč, Stará Ďala. 14. Viliam Kromer, Volkovice (Šala n./Váhom). 15. [Štefan Kuchár, Pilišcaba (Slovenský Meder)]. 16. [Jozef Lanc, Dunajská Mača (Slov. Meder)]. 17. [Rudolf Lübke, Malé Šurany (Udvard)]. 18. Jozef Markusek, Slovenský Meder. 19. František Miček, Edháznadseg (Ďorok). 20. Štefan Molnár, Veľké Šurany. 21. Ján Papai, Komjatice (Žitavský Fedýmeš). 22. Pavel Polák, Bánovská Kesa. 23. Bernard Sádovský, Bratislava (Nové Zámky). 24. Imrich Sádovský, Bratislava (Nové Zámky). 25. Karol Sládeček, Veľká Máňa (Ďorok). 26. L'udevít Sládeček, Ďorok. 27. Karol Suchán, Sloven-

slhý Meder. 28.* L'udevít Szabó, Nová Dala. 29. Štefan Szigeti, Nové Zámky. 30. [Michal Špacír, Komjatice]. 31. Cyril Vachó, Fedýmeš n. Žit. 32. Emil Vidra, Veľké Šurany. 33. Vojtech Viršík, Lögérpaton (Nové Zámky).

Trieda II. B.

1. Vincenc Bugár, Veľká Máňa. 2. Jozef Čvirík, Slov. Meder (L'udevítov). 3. Valéria Drábiková, Hrušovany (Lovašovce). 4. Bedrich Farkaš, Nové Zámky. 5. [Valéria Gajarská, Čadca (Parkán)]. 6.* Alexander Garay, Slov. Meder. 7.* Hermina Guziková, Sala n./Váhom. 8. L'udmila Haraštová, Sarajevo, SHS (Nové Zámky). 9. Karol Jančár, Slov. Meder. 10. Karol Jánoši, Nové Zámky. 11. L'udevít Jánoši, Nové Zámky. 12. Irena Káľmanová, Nové Zámky. 13. Juraj Kopecký, Temešvár, Rumunsko (Nové Zámky). 14. Viliam Kuchár, Slov. Meder. 15. [Margita Kucharová, Slov. Meder]. 16. František Kunovjánek, Unčov, Morava (Komárno). 17. Karol Kvasnovský, Kert. 18.* Helena Machová, Slov. Meder. 19.* Svätopluk Marek, Bubovice, Čechy (Trnovec). 20.* Zdislav Marek, Bubovice, Čechy (Trnovec). 21.* Anna Markusová, Slov. Meder. 22.* Marta Očadliková, Slov. Meder. 23. Karol Polák, Veľké Šurany (Morgov). 24. Jozef Reiter, Ezdeg. 25. Jozef Ružička, Nové Zámky. 26.* Václav Shorný, Praha, Čechy (Nové Zámky). 27.* Zlätanka Schwarzová, Vacov Maďarsko (Slov. Meder). 28. Anna Stribulová, Hron. Nová Ves (Nové Zámky). 29. František Šafárik, Nové Zámky. 30. Jozefa Úradníková, Močonok. 31.* Maria Valentová, Strakonice, Čechy (Nové Zámky). 32. Michal Vörös, Kajsa (Nové Zámky). 33. Viliam Točík, Krásno (Nové Zámky). 34. Tibor Zemplenyi, Lupča (Parkán) (priv.).

Trieda III.

1. Jozef Balog, Zlaté Moravce (Nové Zámky). 2.* Arnošt Baráth, Mýtna Nová Ves (Ludanice). 3. Jozef Barta, Komjatice. 4. Štefan Barta, Komjatice. 5. [Alexander Bujaček, Slov. Meder]. 6. Vincenc Dián, Bajč (Dotva). 7. Karol Drška, Veľké Šurany. 8. Štefan Duriš — Frndák, Krajné. 9. Teodor Galovič, Neded (Nové Zámky). 10.* Štefan Garay, Komjatice. 11. Anna Gucká, Komjatice. 12. Ján Gucký, Komjatice. 13. Jozef Hirsch, Abbazia (Nové Zámky). 14.* Julius Hrubý, Slov. Meder. 15. František Hučík, Malý Várad. 16. Jozef Chovanec, Slov. Meder. 17. Imrich Jančár, Slov. Meder. 18. Alexander Korenči, Vráble. 19. Božena Kroutilová, Trebinje SHS (Perbete). 20. Rudolf Krutý, Nové Mesto n./Váhom (Dvory n./Žitavou). 21. Tibor Lelovič, Budapešť (Pered). 22. L'udevít Löffler, Nové

Zámky. 23. *Alexander Lukáč, Čornok (Čab). 24. *Alexander Majda, Slov. Meder. 25. Pavel Malý, Mellek (Ezdeg). 26. Rudolf Martiš, Komjatice. 27. Sámuel Medvecký, Zvolen (Bratislava). 28. Imrich Ollé, Galanta (Stará Ďala). 29. Maria Ostrožlíková, Fedýmeš n./Žitavou. 30. Eduard Pastorek, Zábokreľy n./Nitrou (Veľké Bielice). 31. *Jaroslav Prosek, Konjice SHS (Nové Zámky). 32. *Ján Putera, Šala n./Váhom. 33. Julius Sádovský, Čornok. 34. Ladislav Schmelc, Nové Zámky. 35. Jozef Schmidtmayer, Kolpachy (Bajč). 36. František Schráníl, Rožmitál pod Třemšínem (Nové Zámky). 37. Jozef Szigeti, Nové Zámky. 38. Jozef Šebek, Radouš (Hetín). 39. Ján Šimon, Vaszar (Semer). 40. Imrich Šrámek, Slovenský Meder. 41. Štefan Tamaškovič, Nové Zámky (Šurany). 42. Štefan Valčár, Močenok (Veľké Šurany). 43. Rudolf Vašíček, Opatov (Nové Zámky). 44. Bedrich Veselý, Petržalka (Šala n./Váhom). 45. Katerina Vrančíková, Moštor SHS (Veľké Šurany). 46. Karol Zimmermann, Veľké Šurany. 47. Peter Žilčay, Bánovská Kesa. 48. František Žitva, Tunetice (Kerť). 49. Zoltan Brestovský, Uraj (Nové Zámky).

Trieda IV.

1. Imrich Antalík, Nové Zámky. 2. Julius Bartíšek, Slov. Meder. 3. Vojtech Bittner, Mestečko. 4. Marie Blažková, Blansko (Nové Zámky). 5. František Boros, Vacov v Maďarsku (Nové Zámky). 6. Marta Bosáková, Brno (Nové Zámky). 7. Ladislav Bruckner, Veľké Hyndice. 8. František Čarek, Viedeň v Rakúsku (Nové Zámky). 9. Monika Černáková, Ďorok (Sv. Michal n./Žit.). 10. Aladár Dragúň, Komjatice. 11. Eugen Falk, Lipt. Sv. Mikuláš (Nové Zámky). 12. Karol Federič, Malý Várad. 13. František Grünfeld, Louny (Nové Zámky). 14. Imrich Hajós, Nem. Seldín. 15. *Rudolf Hečko, Nové Zámky. 16. Ferdinand Jurkovič, Stará Tura (Slov. Meder). 17. Helena Kišová, Dunakesa v Maďarsku (Nové Zámky). 18. *Jozef Kliský, Subotica v SHS (Stará Ďala). 19. Jozef Klučka, Soblahov (Slov. Meder). 20. Pavel Kolben, Dolná Súč (Nové Zámky). 21. Klára Kolbenová, Bošác (Nové Zámky). 22. *Dezider Kováč, Stará Ďala. 23. Jozef Kusala, Helemba. 24. *Magda Lauferová, Trenč. Teplá (Nové Zámky). 25. Štefan Madarás, Stará Ďala (Hetín). 26. Oľga Markovičová, Sv. Michal (Veľké Šurany). 27. Iván Matzeneuer, Nitrianské Krušovce (Bajč). 28. Štefan Močkor, Slov. Meder. 29. Dezider Nágel, Hričov (Ludanice). 30. *Mílada Němečková, Hronov n./M. (Nové Zámky). 31. Emil Orišek, Tuchyňa (Stará Ďala). 32. Otto Piffel, Brno (Veľké Šurany). 33. Václav Rezný, Praha (Komárno). 34. Gejza Seleš, Šárfia (Nitra). 35. [Alexander Schwarz, Valašská Belá (Slov. Me-

der)]. 36. Andrej Siegel, Suchá. 37. [Jozef Sládkovič, Malý Várad]. 38. Vincenc Sojka, Ďorok (Valkház). 39. Jozef Štefánik, Fedýmeš n./Žit. 40. Otto Tencer, Nové Zámky. 41. [Jozef Tomášek, Segedin v Maďarsku (Komárno)]. 42. Vilém Tvrdoň, Malý Várad. 43. Michal Urban, Veľké Šurany. 44. *Ladislav Varga, Stará Ďala. 45. Pavel Vaška, Nasvad. 46. Gejza Viršík, Malacky (Nové Zámky). 47. Anna Vráblová, Čičmany (Nové Zámky). 48. Ján Rybár, Čornok. — Privatista: Ján Páyer, Kam. Darmoty (Nána).

Trieda V. A.

1. Ján Adámek, Dolný Jaov (Trnovec n./Váhom). 2. *Jarmila Bazalová, Leopoldsdorf v Rakúsku (Nové Zámky). 3. Ervin Bäck, Myjava. 4. L'udevít Čapka, Šala n./Váhom. 5. Ján Duda, Húl. 6. Emanuel Eckstein, Nitra. 7. Ján Gajdoš, Malá Beša (Húl). 8. *Štefan Hlavatý, Komjatice. 9. Vladimír Jančík, Uherský Brod (Trnovec n./Váhom). 10. Maria Jeleneková, Brezová p. Bradlom (Turč. Sv. Martin). 11. Jindřich Kružík, Komárno. 12. [Jaroslav Lampar, Praha (Cúz)]. 13. Maria Mičková, Sátoraljaujhely v Maďarsku (Ďorok). 14. František Mráz, Bánovská Kesa. 15. [Tibor Peška, Špačince (Pustý Fedýmeš)]. 16. [Julius Pružinský, Nitra]. 17. Michal Siegel, Suchá pri Trnave. 18. Julius Sitár, Dolný Síleš. 19. Koloman Štern, Neded (Nové Zámky). 20. Pavel Tenczer, Nové Zámky. 21. Helena Tóthová, Ďorok. 22. Arnold Vacho, Fedýmeš n./Žit. (Dolný Ohaj). 23. Helena Vašková, Nasvad. 24. [Dalibor Vitoul, Brno (Nové Zámky)]. 25. Eugen Zelinka, Horný Kereškýn.

Trieda V. B.

1. Antonín Breštan, Dervente v Jugoslávii (Nitra). 2. Gejza Dobiš, Levice (Nitra). 3. [Aladár Gočár, Nové Mesto n./V. (Nitra)] 4. Juraj Hajtman, Bánovská Kesa. 5. Juraj Halmoš, Budapešť v Maďarsku (Dolný Várad). 6. Jozef Kostelný, Bardiov. 7. Štefan Kostelný, Bardiov. 8. Ladislav Kováčik, Horný Kereškýn. 9. Ladislav Kusák, Viedeň v Rakúsku (Nové Zámky). 10. Jaroslav Líška, Prostějov (Komárno). 11. *Leopold Novák, Vystrčenovice (Jechovec). 12. František Ostatný, Nové Zámky. 13. Karol Petrák, Húl (Dolný Jatov). 14. *Jozef Popeliš, Bánovce n./Beb. 15. Imrich Prokopec, Slov. Meder. 16. Tibor Rédei, Sárospatak v Maďarsku (Nové Zámky). 17. Vojtech Reus, Nové Zámky. 18. František Ružička, Nové Zámky. 19. František Szabó, Šala n./Váhom. 20. Eugen Šaškó, Nové Zámky. 21. Karol Šimunek, Bánovská Kesa. 22. Zigmund Sušík, Kali-

cza v Poľsku (Nové Zámky). 23. Viktor Thierjung, Lvov v Poľsku (Komárno). 24. Ladislav Vainhara, Pečeňany. 25. Štefan Vašek, Ezdeg (Hetín).

Trieda VI.

1. Vincenc Balog, Nová Ves pri Žitve (Nové Zámky). 2. Viliam Barus, Slov. Meder. 3. Štefan Bellus, Libada (Veľký Kýr). 4. Hildegarda Dubovská, Buchlovice (Nové Zámky). 5. Otto Dubovský, Slov. Meder (Nové Zámky). 6. Julius Fegyveres, Nové Zámky. 7. Gabriel Gabula, Nitra. 8. [Julius Galovič, Trenč. Teplá (Nové Zámky)]. 9. Zoltán Hart'anský, Bučany. 10. Antonín Hudec, Horný Kamenec (Komárno). 11. Jaroslav Jelínek, Kolín (Nové Zámky). 12. Julius Kálmán, Bratislava (Nové Zámky). 13. Ján Krajmer, Húl. 14. Ján Krčmarik, Nitra. 15. *Jozef Laufer, Trenčín (Nové Zámky). 16. Karol Markovič, Sv. Michal (Šurany). 17. Pavel Milovník, Drahovec. 18. Ján Németh, Starý Degeš (Tornok). 19. Vojtech Pelikán, Kovarce (St. Ďala). 20. Pavel Pernický, Čornok. 21. Ladislav Richter, Chrudim (Nové Zámky). 22. Julius Schlüssler, Dolný Ohaj. 23. *Arnošt Škrabal, Přívoz (Nové Zámky). 24. Štefan Štefánik, Fedýmeš n./Žit. 25. Drahomír Šulc, Vršovce (Nové Zámky).

Trieda VII.

1. Alexander Adler, Malá Máňa (Nové Zámky). 2. Edmund Ambros, Sambor v Poľsku (Komárno). 3. Anna Babková, Mochtín v Čechách. 4. Jozef Baluška, Šala n./Váhom. 5. Ladislav Barančok, Žarnovica (Nové Zámky). 6. Jozef Benca, Mást' (Stupava). 7. Alexander Binovský, Paderovce. 8. Jozef Bittner, Mestečko. 9. Štefan Blaškovič, Komjatice. 10. Vojtech Dvoně, Veľké Bielice (Nové Zámky). 11. L'udevít Grendel, Farnad. 12. Karol Hubina, Veľké Šurany. 13. Jaromír Kadlec, Viedeň v Rakúsku (Nové Zámky). 14. Mirko Kadlec, Viedeň v Rakúsku (Nové Zámky). 15. Ladislav Kalmár, Nové Zámky (Veľké Šurany). 16. *Mikuláš Kliský, Budapešť v Maďarsku (Stará Ďala). 17. Vilma Kráľová, Hronov v Čechách (Nové Zámky). 18. Adolf Kumpera, Petrovardin v Jugoslávii (Michalovce). 19. Felix Lobpreis, Vajnory. 20. Ladislav Martinkovič, Gbely. 21. Eduard Neubauer, Nitra (Nové Zámky). 22. Imrich Neubauer, Veľký Kýr. 23. Anton Pápai, Zbehy (Fedýmeš n./Žit.). 24. František Patlejš, Renčov v Čechách (Kebelkut). 26. Michal Petráni, Malý Várad (Veľké Šurany). 27. Katarina Pokorná, Dolné Hamry (Nové Zámky). 28. Michal Sántay, Ostri-

hom v Maďarsku (Bajč). 29. Maria Slezáková, Velké Šurany (Fedýmeš n. Zit.). 30. Michal Valo, Stráža n. Váh. 31. L'udevít Zeman, Stupava. 32. Vilém Zimmermann, Sv. Michal (Velké Šurany).

Trieda VIII.

1. Ján Barát, Komjatice. 2. Julián Benedikovič, Dobrá Voda. 3. Václav Dušek, Nitra. 4. Jozef Gajdoš, Húl. 5. Ján Garay, Komjatice. 6. Dezider Gutmann, Vráble (Nové Zámky). 7. Anton Kelemen, Komjatice. 8. František Klobučník, Bánovská Kesa. 9. Elvira P. Konrádová, Tokod v Maďarsku (Nové Zámky). 10. František Kuchar, Slov. Meder. 11. Šimon Schlüssler, Dolný Ohaj. 12. *Lev Skula, Brno (Nové Zámky). 13. Jozef Svätokrížny, Cabaj. 14. Bohuslav Šmídek, Pitín (Bajč). 15. Roman Tok, Velké Poříčí. 16. Armin Weisz, Krásno.

VII. Návestie pre škol. r. 1928-29.

1. **Zápis do I. triedy a prij. zkúšky.** Zápis všetkých žiakov a žiačiek koná sa len pred veľkými prázdninami. Zápis do I. triedy bude dňa 28-ho června 1928 (štvrtok) o 8. hodine. Žiaci v sprievode rodičov alebo ich zástupcov pri zápise preukážu domovský list, krstný (rodný) list (na dôkaz, že už dovršili, alebo do konca tohoto roku dovršia 10. rok svojho veku) a frekventačné vysvedčenie so známkami zo slovenčiny a počtov. Hneď po zápise vybavujú sa prijímacie zkúšky písomné a ústne z týchže predmetov. Neúspešnú prijímaciu zkúšku neslobodno na žiadnom ústave republiky opakovať. Zápisné do I. triedy činí 51 Kč.

Prijímacie zkúšky do vyšších (II.—VIII.) tried budú sa na tunajšom ústave konat' tiež 28-ho (písomné) a 30-ho (ústne) června. Zkúšobná taxa z jedného predmetu činí 30 Kč, z viac predmetov 50 Kč, za prijímaciu zkúšku do vyššej triedy 150 Kč. Zápisné 51 Kč.

Žiaci, ktorí nemôžu sa podrobiť z veľmi dôležitých dôvodov prij. zkúške do I. alebo do vyššej triedy pred prázdninami, nech podajú do 10. červenca riaditeľstvu žiadosť (kolok 5 Kč) za odklad tejto zkúšky po prázdninách.

2. **Zápis do vyšších (II.—VIII.) tried.** Žiaci, ktorí boli v min. šk. roku na našom ústave, môžu sa zapísať do vyššej triedy ústavu len 28-ho června hneď po vydaní výročných vysvedčení u triedneho prof. Zápisné (31 Kč) zaplatia až po prázdninách na začiatku šk. r.

Žiaci do II.—VIII. triedy z iných stredných škôl typu reálneho gymnázia môžu na tun. ústav prestúpiť v dobe od 28. června do 10. červenca; jejích vysvedčenia však musia byť opatrené kľauzulou na odchod. Zápisné 51 Kč.

3. **Zkúšky opravné a dodatočné** konajú sa dňa 1-ho zária o 8. hodine. Najprv budú písomné a potom ústne zkúšky.

4. Začiatok šk. roku pre všetkých žiakov ústavu bude 3. zária. V tento deň o 8. hodine rannej nech sa všetci žiaci na ústave ustanovia.

5. Na základe výnosu MSO č. 71.214—II. zo dňa 17. června 1927 bude sa na tun. reál. gymnáziu vyučovať podľa uč. osnovy:

Predmet	T R I E D A									
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I-VIII.	
Náboženstvo — — —	2	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Jazyk československý — — —	4	4	4	4	3	5	5	5	5	34
Jazyk latinský — — —	6	6	6	6	4	4	4	4	4	40
Jazyk francúzsky — — —	—	—	—	—	4	3	3	4	4	14
Dejepis — — —	—	2	2	2	3	3	3	} 4	2	19
Zemepis — — —	2	2	2	2	2	2	1			
Matematika — — —	4	3	3	3	3	3	3	2	2	24
Prírodopis — — —	2	2	—	} 2	2	2	2	2	2	12
Chemia — — —	—	—	—		2	2	—	—	—	—
Fyzika — — —	—	—	3	2	—	—	3	4	4	12
Deskr. geometria — — —	—	—	—	—	—	2	2	1	5	5
Filozofická propedeutika — — —	—	—	—	—	—	—	2	2	4	4
Kreslenie — — —	3	3	2	2	—	—	—	—	10	10
Krasopis — — —	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Telocník — — —	2	2	2	2	2	2	2	2	16	16
Jazyk nemecký — — —	4	4	4	3	3	3	2	2	25	25
	30	30	30	30	30	33	34	34	259	

V Nových Zámkoch, dňa 28. června 1928.

Matúš Stolárik
riaditeľ.

Soznam učebníc na škol. rok 1928—29.

Trieda I.

- Malý katechizmus. Vydal Spolok sv. Vojtecha v Trnave.
Pražák: Čítanka pre I. triedu slovenských stred. škôl. II. vyd.
Faměra: Slovenská mluvnica a cvičebnica pre I. a II. tr. slovenských stredných škôl.
Heřmanský: Cvičebná kniha reči latinskej, diel I., vyd. II.
Nikolau: Učebnica zemepisu na základe vlastinednom pre I. triedu škôl stredných.
Brunclík—Machát: Zeměpisný atlas pro školy střední, ústavy učitel. a školy obchod. IV. vyd.
Červenka—Bučan: Aritmetika pre I. tr. stred. škôl, II. vyd.
Valouch—Murgaš: Meroveda pre nižšie triedy škôl stred., II. vyd.
Polívka—Klíma: Živočichopis pre nižšie triedy stred. škôl, II. vyd.
Polívka—Klíma: Rastlinopis pre nižšie triedy stred. škôl.
Bláha: Cvičebnica jazyka nemeckého pre I. tr. stred. škôl.

Trieda II.

- Salát: Dejepis biblický Starého zákona.
Pražák: Čítanka pre II. triedu slov. stred. škôl, II. vyd.
Faměra: Slovenská mluvnica a cvičebnica ako v I. triede.
Heřmanský: Cvičebná kniha reči latinskej, II. diel, II. vyd.
Heřmanský: Latinská mluvnica pre slov. stred. školy, II. vyd.
Hlavinka: Stručné dejiny národa československého pre nižšie triedy slov. stred. škôl, III. vyd.
Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu pre II. tr. stred. škôl.
Brunclík—Machát: Zeměpisný atlas ako pre I. triedu.
Červenka—Bučan: Aritmetika pre II. tr. stred. škôl, II. vyd.
Valouch—Murgaš: Meroveda ako pre I. triedu.
Polívka—Klíma: Živočichopis ako pre I. triedu.
Polívka—Klíma: Rastlinopis ako pre I. triedu.
Bláha: Cvičebnica jazyka nemeckého pre II. triedu stred. škôl.

Trieda III.

- Salát: Dejepis biblický Nového zákona.
Pražák: Čítanka pre III. tr. slov. stred. škôl.
Damborský: Slovenská mluvnica so zvláštným zreteľom na prapopis, IV. vyd.

Heřmanský: Latinská čítanka pre III. a IV. tr. slov. stred. škôl.
 I. Text. II. vyd.
Heřmanský: Latinská mluvnica ako pre II. tr.
Heřmanský: Slovník k latinskej čítanke.
Kudrnovský—Wallo: Cvičebnica jazyka latinského pre III. a
 IV. tr. reál. gymnázií.
Pešek: Z domova a cudziny II. Obrazy z dejín starovekých a
 stredovekých.
Nikolau: Učebnica zemepisu pre III. triedu stred. škôl.
Červenka—Bučan: Aritmetika pre III. tr. stred. škôl.
Valouch—Murgaš: Meroveda pre nižšie triedy škôl stred. ako
 pre I. triedu.
P. tíra—Křmešský: Fyzika pre nižšie školy stred.
Ňuředníček—Vřáblík: Cvičebnica jazyka nemeckého pre III. a
 IV. tr. stred. škôl slovenských.
Břunclík—Machát: Zemepisný atlas ako pre I. tr.

Trieda IV.

Dr. Filkorn: Rímsko-katolícke obradoslovie pre stredné a me-
 štianske školy.
Přáěk: Čítanka pre IV. triedu slov. stred. škôl.
Damborský: Slovenská mluvnica ako pre III. tr.
Buěnák—Menšík: Slovenská poetika, II. vyd.
Heřmanský: Latinská čítanka ako pre III. triedu.
Heřmanský: Slovník k latinskej čítanke ako pre III. tr.
Kudrnovský—Wallo: Cvičebnica jazyka latinského ako pre III. tr.
Heřmanský: Latinská mluvnica ako pre II. triedu.
Pešek: Z domova a cudziny III. Obrazy z dejín stredovekých a
 novovekých.
Nikolau—Ňndruš: Učebnica zemepisu pre IV. tr. stred. škôl.
Břunclík—Machát: Zemepisný atlas ako pre I. triedu.
Byďžovský—Ňndruš: Aritmetika pre IV. a VII. triedu stred.
 škôl. Diel I.
Vojtěch—Bučan: Geometria pre IV. a VII. tr. škôl stred.
Byďžovský—Vojtěch—Murgaš: Sbíerka úloh z matematiky pre
 vyššie triedy škôl stred.
Mašek—Němeček—Houdek: Chemia pre reálky I. Chemia a mi-
 neralogia pre IV. triedu.
Petíra—Křmešský: Fyzika pre nižšie tr. šk. stred. ako pre III. tr.
Ňuředníček Vřáblík: Cvičebnica jazyka nemeckého ako pre
 III. tr.

Trieda V.

Pokoj—Žízka: Učebnica náboženstva katolíckeho pre vyššie trie-
 dy stred. škôl.

- Heřmanský: Čítanka pre V. tr. slov. gymnázií.
 Vlček: Čítanka pre VI. tr. slov. stred. škôl.
 Bujnáč—Menšík: Slovenská poetika ako pre IV. tr.
 Literárna rukoväť bude neskoršie vyhlásená.
 Brant—Heřmanský: P. Ovidius Naso. Výbor z jeho básní. I. Text.
 Groh: Titus Livius. Výbor z jeho dejín. I. Text.
 Hrubý—Hrdina: Cvičebná kniha jazyka latinského pro vyšší třídy gymnasiální. 2. vyd.
 Heřmanský: Latinská mluvnica ako pre II. tr.
 Tvrđý: Slovník latinsko-slovenský.
 Pover—Vojtíšek—Šedivý: Učebnica jazyka francúzskeho III.
 Bidlo—Hýbl—Šusta: Všeobecný dějepis pro vyšší třídy škol střed. Díl I. Dějiny starého věku. 2. vyd.
 Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu pre vyššie tr. stred. škôl.
 Brunclík—Machát: Zemepisný atlas ako pre I. tr.
 Bydžovský—Ondruš: Aritmetika ako pre IV. tr.
 Vojtěch—Bučan: Geometria ako pre IV. tr.
 Bydžovský—Vojtěch—Murgaš: Sbírka úloh ako pre IV. tr.
 Smolař—Chrappa: Botanika pre vyššie triedy stred. škôl.
 Mašek—Němeček—Hondek: Chémia pre gymnázia a reál. gymn.
 II. Anorganická chémia pre V. tr.
 Ježek—Kašík—Hornák: Deutsches Lesebuch und Übungsbuch für die V. u. VI. Klasse der čechoslowakischen Mittelschulen.

Trieda VĹ.

- Pokoj: Učebnice náboženství katolického pro vyšší třídy gymnasiální. II. Mravouka.
 Vlček: Čítanka pre VI. tr. slov. stred. škôl.
 Vlček: Čítanka pre VII. tr. slov. stred. škôl.
 Menšík: Literárna rukoväť k čítanke pre VII. tr. slov. stred. šk.
 Bujnáč—Menšík: Slovenská poetika ako pre IV. tr.
 Ludvíkovský: Výbor z rečí Ciceronových.
 Neudert: Výbor z básní P. Vergilia Marona, III. vyd.
 Málek: C. Sallusti Crispi Bellum Iugurthium, III. vyd.
 Hrubý—Hrdina: Cvičebná kniha jazyka latinského ako pre V. tr.
 Heřmanský: Latinská mluvnica ako pre II. tr.
 Tvrđý: Slovník latinsko-slovenský ako pre V. tr.
 Pover—Vojtíšek—Šedivý: Lectures choisies à l'usage de l'enseignement secondaire slovaque.
 Šedivý: Mluvnica jazyka francúzskeho pre stredné školy.
 Bidlo—Hýbl—Šusta: Všeobecný dějepis pro vyš. tř. škol střed. II. díl. Dějiny střed. a nov. věku do r. 1648. 2. vyd.
 Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu, ako pre V. tr.
 Brunclík—Machát: Zemepisný atlas ako pre I. tr.
 Bydžovský: Aritmetika pro IV.—VII. tr. škol středních. Díl II. 3. vydání.

- Vojtěch:** Geometrie pro VI. tř. střed. škol. IV. vyd.
Bydžovský—Vojtěch—Murgaš: Sbierka úloh z matematiky ako pre IV. tr.
Valouch—Murgaš: Logaritmické tabulky, 5. vyd.
Woldrieh—Bayer—Janda—Klačko: Zoologia pre vyš. triedy stred. škôl.
Mašek—Němeček—Spálovský: Chémia pre gym., rg. a reálky, diel III. Organická chémia pre VI. tr.
Pithardt—Seifert—Ondruš: Základy deskriptívnej geometrie pre reál. a reform. rg.
Ježek—Kašík—Hornák: Deutsches Lese- und Übungsbuch, ako pre V. tr.

Trieda VII.

- Pokoj:** Dějiny církevní pro školy střední, III. vyd.
Vlček: Čítanka pre VII. tr. slov. stred. škôl, ako pre VI. tr.
Menšík: Literárna rukoväť k čítanke pre VII. tr., ako v tr. VI.
Bujnák—Menšík: Slovenská poetika, ako pre IV. tr.
Ľudvíkovský: Výber z reči Ciceronových spisov rhetorických a filozofických.
Jiráni: Výber z listov Ciceronových.
Neudert: Výber z básní P. Vergília Marona, ako pre VI. tr.
Hrubý—Hrdina: Cvičebná kniha jazyka latinského, ako pre V. tr.
Tvrď: Slovník latinsko-slovenský, ako pre V. tr.
Pover—Vojtíšek—Šedivý: Lectures choisies, ako pre VI. tr.
Šedivý: Mluvnica jazyka francúzskeho, ako pre VI. tr.
Bídl—Hýbl—Šusta: Všeobecný dějepis pro vyšší třídy škol středních. Díl III., dějiny nového věku od r. 1648, 2. vyd.
Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu, ako pre V. tr.
Brunclík—Machát: Zemepisný atlas, ako pre I. triedu.
Bydžovský: Aritmetika, díl II., ako pre VI. tr.
Vojtěch: Geometrie pro VII. tř. škol střed., 3. vyd.
Bydžovský—Vojtěch—Murgaš: Sbierka úloh, ako pre IV. tr.
Valouch—Murgaš: Logaritmické tabulky, ako pre VI. tr.
Prehlík—Houdek: Minerologia pre VII. tr. g, rg, rrg.
Weigner—Chrappa: Teloveda.
Mašek—Jeniška—Nachtikal—Krměšský: Fyzika pre vyššie triedy škôl stred.
Pithardt—Seifert—Ondruš: Základy deskriptívnej geometrie pre rg a rrg, ako pre VI. tr.
Fahoun—Dratvová: Filozofická propedeutika pro gymnasia a realná gymnasia, díl I. Psychologie.
Ježek—Kašík: Deutsches Lesebuch für die obersten Klassen der Gymn. u. Rg, 3. vyd.

Trieda VIII.

- Kašpar Tiso:** Učebnica katolíckeho náboženstva s časťou čítankovou pre vyššie triedy škôl stredných a im rovných ústavov. Časť I. obecná. Apologetika.
- Mensík:** Čítanka pre VIII. tr. slov. stred. škôl.
- Mensík:** Literárna rukoväť k čítanke pre najvyššie triedy stred. škôl slov.
- Butjának—Mensík:** Slovenská poetika, ako pre IV. tr.
- Hanačík—Kaska:** Výbor zo spisov Tacitových. 8 80
- Hoffmeister:** Vybrané básne Q. Horatia Flacca. Díl I. Text. 13 50
- Jirani:** Výbor z rímskej lyriky. 10 80
- Tvrďý:** Slovník latinsko-slovenský ako pre V. tr.
- Hrubý—Hrdina:** Cvičebná kniha jaz. latinského pro vyšší třídy gym., ako pre V. tr.
- Heřmanský:** Latinská mluvnica ako pre II. tr.
- Pover—Vojtíšek—Šedivý:** Lectures choisies, ako pre VI. tr.
- Šedivý:** Mluvnica jazyka francúzskeho, ako pre VI. tr.
- Pekař:** Dějiny československé. Pro nejvyšší třídy škol střed.
- Nikolau—Baxa—Stocký—Ondruš:** Československá vlastivěda pre najvyššie triedy stred. škôl a III. roč. učitel. ústavov.
- Brunclík—Machát:** Zeměpisný atlas, ako pre I. tr.
- Bydžovský:** Aritmetika, díl II. ako pre VI. tr.
- Vojtěch:** Geometrie pro VII. tř., ako v VII. triede.
- Bydžovský—Vojtěch—Murgas:** Sbíerka úloh, ako pre IV. tr.
- Valouch—Murgas:** Logaritmické tabulky, ako pre VI. tr.
- Prehlík—Houdek:** Geologia pre VIII. tr. 33
- Mašek—Jeništa—Nachtikal:** Fysika pro vyšší třídy střed. škol 24
Díl II. 4. vyd.
- Pithardt—Seifert—Ondruš:** Základy deskriptiv. geometrie, ako pre VI. triedu.
- Dratvová:** Filosofická propedeutika pro g. a rg. Díl II. Logika.
- Ježek—Košík:** Deutsches Lesebuch für die obersten Klassen der G. u. Rg. ako pre VII. tr.

Knihy pomocné:

- Tvrďý:** Slovník slovensko-latinský. Pre V—VIII. triedu.
- Erhart:** Rímské starožitnosti. Pre IV.—VIII. triedu.
- Šedivý:** Učebnica francúzskeho shovoru. Pre VI.—VIII. tr.
- Buben—Pover—Stehlík:** Slovník francouzsko-český a česko-francouzský. IV. vyd. Pre VI.—VIII. triedu.
- Balear—Kameníček—Horák:** Historicko-zeměpisný atlas školní.
- Polívka—Brouth:** Kl'úč k určování rastlín v naší kvetene naj-častejšie sa vyskytujúcich.
- Polívka:** Atlas k rastlinopisnému kl'úču.

Čsl. st. reálne gymnázium v Nových Zámkoch.

Maďarské pobočky.

**Čsl. áll. reálgimnázium magyar párhuzamos osztályai
értesítője**

az 1927—28. isk. évről.

Közéteszi a tanári kar közreműködésével az int. igazgatója.

NYOMATOTT WINTER ZSIGMOND FIA KÖNYVNYOMDAJÁBAN NOVÉ ZÁMKY 1928.

Trapl Miloslav :

A csehszlovák önállóság tizéves évfordulójához.

Bizonyára minden embernek törekvése és létérdeke, hogy minden vállalkozásában szabad és önálló legyen. Mi mindnyájan zsenge fiatal korunktól kezdve dolgozunk, művelődünk és előkészülünk az életre, hogy az életben minél függetlenebbek legyünk, hogy tudjunk gondoskodni önmagunkról és tudjunk mindent saját tetszésünk szerint berendezni. Ha nem volnánk ilyen függetlenek, hanem állandóan függnénk mások akaratától és segítségétől, nem örülnénk az életnek, mert ránk nézve nem volna meg az életnek az igazi értéke. Éppen így van ez a nemzetek életében is: azok is a szabadság és függetlenség után vágyódnak, valamint az önrendelkezési jog után, miszerint ők maguk határozhassák meg azt, hogy mit akarnak és mit nem akarnak. A nemzet azon emberek társasága, akiket nemcsak a nyelv és föld köt össze, hanem bizonyos lelki kapcsolatok is: a közös múlt és kultúra; a nemzet továbbá olyan emberek társulása, akiknek közös céljaik vannak és a jövőt illetőleg programjuk, amelyet sok generáció kitartó munkája valósít meg. Éppen ezért, hogy a nemzet célját elérje, egyéb feltételeken kívül mindenekelőtt szabadságra van szüksége. A nemzet függetlenségének fontos jele, legpregnansabb kifejezése bizonyára a *nemzeti állam*. A múltban az államok nem képezték nemzeti egységet, hanem dinasztiai egységek voltak, társadalmi szervezeteket alkottak, melyeknek a nemzetek feletti uralom és azok kizsákmányolása képezte a célját, amint azt az uralkodóház és a befolyásos nemesség érdeke kívánta. Támadó háborúkkal új területeket csatoltak az államokhoz, nemzeti illetőségre és a lakosság kívánságára való tekintet nélkül. A modern demokrácia, melynek eszméi először a nagy francia forradalomban jutottak diadalra a régi rendek ellenére a nemzetek önrendelkezési jogát kiáltotta ki, mint az emberiség ezen természetes egységeinek az önállósághoz való jogát.

A csehek és a szlovákok az osztrák-magyar birodalomban az elnyomott nemzet keserves sorsát élték át. A birodalom két különálló részében éltek egymástól elválasztva s a birodalom egyik részében a németek, a másikban pedig a magyarok uralkodtak, így az elemi emberi és nemzeti jogokért direkt kétségbeesve voltak kénytelenek harcolni; s ez a sors annál keservesebb volt, minél többször emlegették a jobb multat, amikor szabadok voltak. A Habsburg dinasztia nyelvét és szellemét tekintve rájuk nézve idegen volt, éppúgy az uralkodó nemesség és a kapitalisták, akik a munkás cseh és szlovák népet elnyomták. Azért a monarchia sorsdöntő és kritikus pillanatában, a világháború folyamán, a csehek és a szlovákok nem lettek az osztrák-magyar birodalomnak lelkes védelmezőivé, hanem teljes öntudattal és teljes szívvel nagy többségben ellenségeinek pártjára álltak és pedig a szláv Oroszországnak s a nyugati demokratikus államoknak Anglia és Franciaországnak a pártjára, érezvén, hogy ütött a felszabadulás órája a gyűlölt iga alól. A nép összes rétegeinek passzív ellenszenvé, a cseh és szlovák emigránsoknak, főleg Masaryknak, Benešnek és Štefániknak fáradhatatlan propagációs, diplomáciai és szervező munkája, végül ezen munkájuk által megszervezett csehszlovák légiók hősi harcai: mindezen erők és tényezők az ántánt győzelmével együtt előidézték a csehszlovák állami önállóságnak megújítását az 1928. október 28. dicső fordulatot. Igazi forradalom volt ez, de nemcsak politikai, hanem szociális szempontból is: abszolutisztikus monarchia helyébe jött a népköztársaság, a tehetségtelen uralkodó házból származó trónöröklő császárak helyébe a köznépből származó elnökbölcsész lépett, akit a nép képviselői választottak meg elnöknek; a nemesség kiváltságait egyenlő polgári jogok, az elnyomatást, a nemzetek egyenjogúsága váltotta fel. A nemzeti önállóság elérése nagy váratlan szerencse volt és a csehszlovák nemzet életében új korszakot jelentett.

Az önálló állam megalapításával nem volt ugyan még minden elérve: nem könnyű dolog egy szabad államot fenntartani és azt a régi rezsím romjain igazi demokratikus szellemben kiépíteni. A forradalmi lelkesedés, mely az októberi fordulat után népünk szívét eltöltötte, kellett hogy helyet adjon a kemény és fáradtságos munkának.

E munka közben oly sok akadály merült fel, hogy a nemzet nagy részénél a szabadság első hónapjainak tulhajtott reményei után bizonyos csalódás állott be. Szükségessé vált az új állam határait biztosítani, közigazgatását megszervezni, pénzügyeit rendezni, a törvényhozást megreformálni, hadseregét felállítani az ország védelmére, új iskolákat szervezni, a kulturális és nemzetművelődési munkát megszervezni, az áldatlan háborúnak gazdasági

következményeit megszüntetni, az éhező nép élelmezéséről gondoskodni, a munkások érdekeit védő törvényeket hozni, a szociális és egészségügyi rendszeres gondoskodást kiépíteni, mindehhez embereink, de kiváltképp felelős politikai vezéreink törhetetlen akarataira és kitartó munkájára volt szükség.

Többnyire alig vagyunk annak tudatában, hogy mennyi akadályt kellett leküzdeni ezen sürgős feladatok végrehajtásánál.

Ezidén október 28-án fogjuk ünnepelni függetlenségünk 10-ik évfordulóját. Ifju államunk tiz évi fennállására tekinthet már vissza! Bizonyos, hogy ezen első tiz év minden fiatal államnál a legnehezebb időszak; bizonyos próbaidő ez, mely arra szolgál, hogy az állam ezen időn belül életképességét bizonyítsa be. Ha a gyermek túl van az egy éves koron, az orvosok véleménye szerint túl van élete legveszélyesebb korszakán; az organizmus és a társadalom közötti bizonyos analógiára való tekintettel azt mondhatnók, hogy ez a tízéves időszak döntő az állam fennmaradását illetőleg: köztársaságunknak legjobb reményei vannak jövőjét illetőleg, ha már épségben átélte az első tízéves korszakot.

Ezen jubileumi év folyamán nemcsak örvendetes szemlét tartunk a multban elért eredmények felett, hanem elmélkedni akarunk jövőbeni kötelességeink és céljaink fölött is. A benső becsületesség parancsa, hogy a jubileumi év folyamán ne csak a végrehajtott jónak és szépségnek a tudatára ébredjünk, hanem hogy az eddigi munka fogyatkozásainak és hibáinak megszüntetéséről is gondoskodjunk. Hiszen a nemzet igazi szeretete nem vak, hanem kritikus és öntudatos, olyan szeretet ez, mely kifogásol és bírál — a nemzet jobb jövője érdekében. Az Osztrák-Magyar monarchiában átélt pár száz éves szolgaság jellemünkbe néhány hibát, rosszra való hajlamot és szokást vésett; azért sürgős kötelességünk lelkeinket ezektől megszabadítani, épügy az osztrák és magyar mentalitástól; forradalmasítani kell a fejeket és sziveket.

Le kell győznünk a méltatlan alázatosságra; valamint a gögös uralomvágyra való hajlamot is! Hozzá kell szoknunk a kitartó munkához és le kell tenni a tagadásra és a mindenáron való ellenzékieskedésre való hajlamról!

Ausztria-Magyarország hosszú ideig tartó elutasításával az államra és hivatalaira megszoktunk ellenséges és gyanus szemmel nézni; ezt a viszonyt és bizalmatlanságot a köztársaságra is átvisszük. Ezt a viszonyt meg kell változtatni: az állam, mi vagyunk mindnyájan, az valami olyan, ami mindnyájunké. A köztársaság és kormánya mindig olyan lesz, mint amilyen polgárainak a többsége.

Azt irták, hogy az államokat azok az erők tartják fenn, amelyek segítségével létrejöttek. Ez nagy tanulság számunkra a jövőt

illetőleg. Köztársaságunk a demokrácia eszméinek és a nemzetiségi igazságosság nevében keletkezett. Ezért erkölcsi kötelességünk minden erőnkkel odahatni, hogy ezen eszmék tényleg nyilvános életünk vezérelvei legyenek. Természetesen el kell ismernünk, hogy a gyakorlatban még nagyon messze vagyunk ettől az eszményi állapottól; annál inkább kell arra törekednünk, hogy minél jobban megközelítsük azt. A demokrácia jelszava tehát azt jelenti: a nép-állam oly társaság, mely rendszeresen törődik a nép széles rétegeinek, mint a nemzet gerincének felvirágoztatásával. Valóban szeretnünk kell fáradt munkásainkat, tisztelnünk kell jogait és kérges tenyerüket, figyelemmel kell kísérnünk életüket, szenvedéseiket és törekvéseiket, tehetségünk szerint dolgozunk anyagi viszonyaik megjavításán, valamint kulturális haladásuk érdekében is. Kiváltképp fiatalságunknak az ő tiszta szívével demokratikusan kellene éreznie és legyőznie a régi embertelen arisztokrata előítéleteket, melyekkel a rosszabb öltözetű emberekkel szemben viseltettek. A tanulóknak, a jövőendő szellemi munkásoknak mindennemű még a „legalsóbbrendű“ munka iránt is tiszteletet kellene elsajátítaniok. Ezen a téren népünket még nevelni kell, fiatalságunk pedig új nevelésre szorul.

A második nagy ideál, amelynek nevében folyt a harc a mi önállóságunkért, a *nemzetiségi igazságosságnak az ideálja* volt. Ezen ideálért vívott harccal a mi államunk becsületbeli kötelezettséget vállalt magára, hogy igazságos lesz az összes nemzeteihez, valamint a köztársaság területén élő nemzeti kisebbségekhez is, amilyenek a németek és a magyarok. Erre kötelezte magát a mi köztársaságunk ugy alkotmányában, mint nemzetközileg is a békeszerződésekben. Szavunkat tartanunk kell minden körülmények között és lehetőséget kell adnunk az összes kisebbségnek teljes, szabad nemzeti és kulturális fejlődéséhez. Összeférhetetlen, szűkkeblű nemzeti sovinizmus, amely a saját nemzete iránti szeretete nevében gyűlöl más nemzetet, nem más, mint korlátolt és kicsinyes szellemnek a megnyilvánulása, valamint meg nem értése az egész emberi társadalom mindig szorosabb kölcsönösége és együttműködésére való fejlődésének. A nemzeti összeférhetetlenség volt az egyik oka a pusztító világháborúnak; ezzel szemben a jó viszony és a nemzetek közötti kölcsönös tisztelet mintegy előfeltétele az új Európának és a tartós békének. Ma gyakoribb az érintkezés az egyes országok és világrészek között; az összes nemzetek és nemzedékek népe mind jobban és jobban ismeri meg egymást és ezzel az ismeretséggel nő az emberiség egységének a tudata, valamint a kölcsönös áldozatkészség érdekében kifejtett igyekezete. Ez az igazi nemzetköziség és nagystílus, amely még csak a távoli jövő zenéje, nem fogja jelenteni a nemzeti öntudat

hanyatlását és a nemzeti érzés gyöngülését, hanem más nemzet érvényesülését is megengedi.

A köztársaságnak az érdeke, hogy a nemzetiségi kérdést ebben a szellemben oldja meg; itt Nové Zámkyban ebben a nagyrészt magyar városban, leginkább kellene törekednünk a tisztességes viszony megteremtésére a csehek és szlovákok között egyrészt, másrészt közöttük és a magyarok között. A folyosókon, az udvaron és az utcán az egymásközi mindennapi érintkezés alkalmával a szlovák és a magyar gimnázium minden diákjának szeme előtt lebeg a nemzetiségi kérdés és akkor oldja meg jól, ha más nemzetiségű kollégájával szemben tisztelettel és megértéssel viseltetik.

A csehszlovák köztársaság tízéves fennállásának ideje alatt sok elismerést is igen sok jóbarátot szerzett magának. És mindez abban a korban történik, midőn az egyes államok a korlátlan fennhatóság kínai falával nincsenek egymástól elválasztva, hanem amikor folyton erősödik a nemzetközi érintkezés ereje és fokozatosan fejlődik a nemzetek szövetségének egész világot átfogó organizációja s amikor annyira áhítoznak az európai Egyesült Államok után, mint egyik legfontosabb dolog után. Akármit kezdeményezünk az államban, azért a felelősséget viseljük a közvélemény előtt. És épen ezért azon az uton kell tovább haladnunk, amelyen megértést és önállóságot értünk el: a demokrácia, a haladás, a nemzeti összeférhetőség és a szociális igazság útján. Ezt a programot köztársaságunk nagy alapítói Masaryk, Beneš és Štefánik állították össze, ugyanezt az irányt mutatja az egész csehszlovák történelem szelleme. Amikor csak győztünk, minden egyes esetben, inkább szellemi fölényünknek, mint fizikai erőnknek köszönhetjük a győzelmet: amint ezt már Palacky a nemzet atyja mondotta. Művelődnünk kell tehát és a művelt ész szerint cselekedni. Államunk politikája akkor biztosan okos és becsületes lesz. Ezzel az elhatározással lépünk a csehszlovák köztársaságnak második decenniumába.

ford. V. J.

I. Tanári testület.

I. Személyi változások.

a) Az 1926-27. isk. év végével a kar kötelékéből kivált Hlučil Károly, h. tanár, akit az iskolaügyi miniszterium referátusa a šahy-i čsl. áll. magy. tannyelvű reálgimnáziumhoz helyezett át.

Az 1927-28. tanév folyamán áthelyezés folytán léptek ki a tanári kar kötelékéből: Szept. 30-án a levicei čsl. áll. ref. reálgimnáziumhoz. Füredi Hugó, id. tanár; nov. 30-án a šahy-i čsl. áll. magy. tannyelvű reálgimnáziumhoz Hornyák Odilo, id. tanár; jan. 31-én az isk. szolgálatából elbocsátott Rákóczi Iván, id. tanár; jan. 31-én a bratislavai čsl. magy. tannyelvű reálgimnáziumhoz Molnár Miksa, tanár.

b.) A tanári kar kötelékébe beléptek: az isk. év elején Füredi Hugó, id. tanár a rim. sobotai čsl. áll. reálgimnáziumból, Czárán Dániel, id. tanár reaktiválás folytán; okt. 1-vel Vloššák Péter, id. tanár a levicei áll. ref. reálgimnáziumból és Salamon Géza, id. tanár a šahy-i čsl. áll. magy. tannyelvű reálgimnáziumból, dec. 1-ével Čisarík Géza, h. tanár a šahy-i čsl. áll. magy. tannyelvű reálgimnáziumból, dec. 15-én Rákóczi Iván, id. tanár reaktiválás folytán és febr. 1-én Krammer Jenő, id. tanár a zl.-moravcei čsl. reálgimnáziumból.

c.) Az isk. és nemz. műv. ügyi miniszterium 1928 május 21-én kelt 60771/28-II. számú intézkedésével (Ref. mšo 30. V. 1928. č. 30561/II.) Vloššák Péter, id. tanárt a fiz. törv. 70. §-a értelmében végleges tanárrá nevezte ki és működése helyéül további intézkedésig az eddigi helyét jelölte meg.

d.) Referátusi engedély folytán a magyar párhuzamos osztályokon is tanítottak az int. igazgatóján kívül még a köv. szlovák törzsintézetbeli tanárok: Bánó Ernő, tanár és Vanek Imre, id. tanár.

e.) Az isk. év folyamán egészségi okokból szabadságon volt Hornyák Odilo, id. tanár az isk. év elejétől nov. 1-ig.

2. Az int. magy. párh. osztályai tanári testülete az
1927-28. isk. év végén.

1. *Stolárik Máté* igazgató, tanította a fizikát a IV_{a2} osztályban heti 2 órában. (Tanított a szlovák törzsintézetben is.)

2. *Bánó Ernő*, a szlovák törzsintézet tanára, tanította a mennyiségtant a III_{a3}, III_{b3}, IV_{b3}, VI₃, VII₃; a fizikát a VII₃ oszt.-ban heti 18 órában.

3.) *Dr. Bedi Rezső*, tanár, tanította a magyar nyelvet a II_{a4}, II_{b4}, VII₃, VIII₃; a filozófiát a VII₂ és a német nyelvet az I_{a2}, IV₂, VI-VIII₂ oszt.-ban heti 22 órában. A VII. osztály főnöke.

4. *Bukovinszky István*, tanár, tanította a latin nyelvet a II_{a6}, II_{b6}, IV_{a4} és VII₄ oszt.-ba heti 20 órában. A IV_a oszt. főnöke.

5. *Cárán Dániel*, id. tanár, tanította a testgyakorlást az I.—VIII₂₄ oszt.-ban és a leánytanulók testgyakorlását I.—III₂ és IV—VIII₂ oszt.-ban heti 28 órában.

6. *Čisarik Géza*, h. tanár, tanította a történelmet a II_{a2}, II_{b2}, I a földrajzot az I_{a2}, I_{b2}, II_{b2}, III_{a2}, III_{b2}, IV_{a2}, IV_{b2}, V₂, VI₂, VII; oszt.-ban heti 25 órában.

7. *Gánóczy Mihály*, tanár tanította a Čslovák nyelvet a II_{a4}, a mennyiségtant a III_{a3}, IV_{a3}, V₃, VIII₂; a fizikát a VIII₄; az ábrázoló geometriát a VI₂ oszt.-ban heti 21 órában. A II_a oszt. főnöke.

8. *Klačanský Rezső*, tanár, tanította a Čslovák nyelvet a IV_{a4}, IV_{b4}, V₄, VI₄ és VII₄ oszt.-ban heti 20 órában. A IV_b oszt. főnöke.

9. *Krammer Jenő*, id. tanár, tanította a francia nyelvet a IV_{a4}, IV_{b4}, V₄, VI₃, VII₃, VIII₄ oszt.-ban heti 22 órában.

10. *Mrenna József*, tanár, tanította a čslovák nyelvet a II_{b4}, III_{a4}, VII₄; a magyar nyelvet az I_{a4}, III_{a4}, III_{b4} oszt.-ban heti 24 órában.

11. *Dr. Noszka Ödön*, tanár, tanította a latin nyelvet a VIII₄; a történelmet a III_{a2}, III_{b2}, IV_{a2}, IV_{b2}, V₃, VI₃, VII₃, VIII₄ oszt.-ban heti 25 órában.

12. *Rédei Jenő*, tanár, tanította a természettudományt az I_{a2}, I_{b2}, VI₂, VII₂, VIII₂; a chemiát az V₂, VI₂; a fizikát a III_{a3}, III_{b3}, IV_{b2} oszt.-ban heti 22 órában.

13. *Salamon Géza*, a šahy-i čsl. áll. magy. tannyelvű reál-gimn. végl. tanára ideiglenesen beosztva az itteni magy. párhuzamos osztályokhoz, tanította a mennyiségtant az I_{a4}, I_{b4}, II_{b3}; a természettudományt a II_{a2}, II_{b2}, V₂; a chemiát a IV_{a2}, IV_{b2}; a filozófiát a VIII₂ oszt.-ban heti 23 órában.

14. *Sebestyén János*, tanár tanította a magyar nyelvet az I_{b4}, IV_{a4}, IV_{b4}, VI₄; a latin nyelvet a VI₄ oszt.-ban heti 20 órában. A magy. ifjúsági könyvtár őre.

15. *Szeglethy István*, tanár, tanította a magyar nyelvet az V₄; a latin nyelvet az Ia₆, Ib₆, V₅ oszt.-ban heti 21 órában.

16. *Thain János*, tanár, tanította az ábrázoló geometriát a VII₂, VIII₁; a rajzot az Ia₃, Ib₃, IIa₃, IIb₃, IIIa₂, IIIb₂, IVa₂, IVb₂; a szépírást az Ia₁, Ib₁ oszt.-ban heti 25 órában.

17. *Vanek Imre*, a szlovák törzsintézet id. tanára, tanította a hittant a IIIa₂, IVa₂, V₂, VI₂, VII—VIII₂ oszt.-ban heti 10 órában, Exhortátor,

18. *Vloššák Péter*, tanár, tanította a Čslovák nyelvet az Ia₄, Ib₄, IIIb₄ oszt.-ban heti 12 órában. Az Ib osztályfőnöke. (Tanított a szlovák törzsintézetben is.)

19. *Wieber Jakab*, tanár tanította a latin nyelvet a IIa₆, IIIb₆, IVb₄; a német nyelvet a IIab₂, IIIab₂ oszt.-ban heti 20 órában. A IIIb oszt. főnöke.

Kisegítő tanerők.

1. *Bartal Ráfael*, káplán, tanította a rk. hittant a Ia₂, Ib₂, IIa₂, IIb₂, IIIb₂, IVb₂ oszt.-ban heti 12 órában.

2. *Herskovits József*, polg. isk. tan., tanította az izr. vallástant az I-II₂, III-IV₂ oszt.-ban heti 4 órában.

3. *Dr. Klein Sámuel*, főrabbi, tanította az izr. vallástant az V-IV₂, VII-VIII₂ oszt.-ban heti 5 órában.

4. *Sedivy László*, ref. lelkész, tanította az ev. ref. vallástant

5. *Willand József*, tanító, tanította az éneket 1 csoportban heti 2 órában.

Iskolaszolgák :

1. Kazán Lőrinc (szolgálatban 1911 óta) 1928. jan. 8. óta egészségi szabadságon.

2. Hagan Vincéné, napidijas kisegítő takarítónő.

II. A tanév történetéből.

1. *Az iskola épülete.* A magy. párhuzamos osztályok a szlovák törzsintézettel együtt ezidén is a volt közs. kat. reálgimnázium épületében voltak elhelyezve. Helyszüke miatt a IIa, IIb és IVb osztályokat az izr. hitközség polg. iskola épületében kellett elhelyezni.

2. *Az isk. év szept. 1-én* kezdődött javító és utólagos felvételi vizsgálatokkal. A rendes előadásokat szept. 3-án kezdtük meg. Az isk. év lefolyása szabályszerű volt. A tanévet június 28-án fejeztük be.

3. *Hivatalos látogatás.* Szakinspekciót tartottak az intézetnél a) Jančovič Ferenc, igazgató, a magyar nyelv tanításának a felügyelője, november 14. és 15.-én; b) Tesař Bohumil, a testnevelés szakfelügyelője február 7-én.

4. *Iskolai ünnepélyek.* Iskolai ünnepélyt tartott az intézet okt. 28-án, a szabadság napján, mely alkalommal az ünnepi beszédet a nap jelentőségéről Szeglethy István tanár mondta; továbbá márc. 7-én T. G. Masaryk, közt. Elnök úrnak a szül. évfordulóján. Február 11-én jótékonycélú műsoros estélyt rendezett az intézeti tanuló ifjuság az intézeti segítőegyesület javára.

Azonkívül a tanulók résztvettek a helyi kultúregyesületek által rendezett kulturünnepélyeken is.

5. *Az ifjusági könyvtár.* A magyar párhuzamos osztályok ifj. könyvtárának állománya (a folyó évi beszerzéssel: 24 kötet 600 Ké értékben) 1400 kötetből áll.

Az ifjuság ezen iskolai évben nem használhatta teljes egészében a könyvtárat, mert szükségessé vált ennek revideálása. Ezért főleg csak a legszükségesebb magánolvasmányok kerültek az ifjuság kezébe. A könyvtár rendszeres használata a jövő tanév első felében kezdődik meg, mert a revideálás akkorra nyer befejezést.

6. *Önképzőkör.* A Czuczor-önképzőkör a folyó tanévben 8 rendes és egy nyilvános gyűlést tartott, februárban pedig diákbált rendezett.

A főgondot a gyűléseken a szabad előadásra vetettük, de nem

hanyagoltuk el a fölölvasást sem. A szabad előadások, fölölvasások és beérkezett dolgozatok tárgyköre volt: irodalom, természettudomány és természetrajz, a diákélet több problémája, művészet és társadalomtudomány. A tárgykörök közül ujságával kitűnt a falumozgalmak köre, melynek számos hívet szerzett ezen eszme egy-két lelkes művelője. Helyes fejlődési irányt mutat az, hogy a költeménybeadás, fölölvasás stb. mellett a diákok ipar-művészeti működése is megnyilatkozott („kispasztika“) és egy-két gyűlésen a dal is éreztette szívnyemesítő és szórakoztató hatását. A rögtönzött bírálat bevezetése nem vált be, aránylag kevés tanuló képes gondolatait rögtönözve megfelelő formába önteni. A szavalást is gyakorolták s néhány kitűnő előadásban volt részük. Mind a nyilvános gyűlés, mind a diákbál anyagilag és erkölcsileg sikerült, különösen a vigaszások szerezték élvezetes perceket a közönségnek. A pályázatok általában gyenge eredményt mutattak: az irodalomtörténeti és történelmi tételekre nem akadt pályázó, a novellára is csak kettő, de költemény- és zenepályázat bőven termett.

A VII-VIII. osztályok között érezhető némi ellenlábasság néha túlságosan eleven életet vitt a gyűlésekbe; az önképzőkör nagy nevelő értékét tekintve jó volna talán alkalmat adni az ifjúságnak mélyebbre ható munka kifejtésére s így a gyűlések számát szaporítani.

7. *Testnevelés* A testgyakorlás terén eléggé eleven pezsztésű élet folyt. A heti 2 órán mind a német, mind a svéd és orosz rendszer szerint gyakoroltak a tanulók, fiúk és lányok egyaránt. Ősszel inkább játékkal és atlétikával foglalkoztak, míg télen inkább a szertorna részesült nagyobb figyelemben. A tél folyamán kedvező időjárás esetén a korcsolyázást sem hanyagolták el növendékeink. A tanév végén erkölcsileg és anyagilag egyaránt sikerült tornaünnepélyt rendezett az intézet, amely alkalommal több versenyszámban tüntek ki a tanulók ügyességükkel. Különösen említést érdemelnek:

60. m. síkfutás: Tóth József Ia oszt. tanuló

Csanda Lajos Ib	„	„	
Haulik György IIb	„	„	
Kádár Lukács IIb	„	„	
Csirik Lajos IIIa	„	„	
Csiffári Imre IIIb	„	„	

100 m. síkfutás: Pálincás Tibor IVa oszt. tanuló

Vágó Gyula IV b	„	„	
Réső Zoltán V.	„	„	
Juhász Károly VI	„	„	12.2
Filo György VII.	„	„	

<i>Sulydobás:</i>	1.) Chinoranszky István VII oszt. tanuló	11.60 m.
	2.) Veres János VI	" "
<i>Magasugrás:</i>	Filó György VII	150 cm.
<i>Diszkoszdobás:</i>	1.) Chinoranszky István VII	27.64 cm.
	2.) Lábady Győző VI	" "
<i>Távolugrás:</i>	1.) Filó György VII	5.65 m.
	2.) Birling Oszkár VI	" "
<i>Gerelydobás:</i>	1.) Lábady Győző VI	47.20 cm.
	2.) Kolecsányi Károly V	" "
<i>Rúdugrás:</i>	1.) Kolecsányi Károly V	2.75 cm.
	2.) Juhász Károly VI o. t.	2.75 cm.
	2.) Polák Imre V. oszt. tanuló	2.75 cm. Holtverseny.

4×100 m. staféta: 1.) VI. osztály csapata (Gira László, Csonthó Géza, Birling Oszkár és Juhász Károly.

Korlát: 1.) Chinoranszky István VII oszt. tanuló
2.) Filó György " " "

Nyújtó: 1.) Chinoranszky István " " "
2.) Szűcs Elemér VI " "

A meleg idő beálltával az úszás gyakorlására is kellő figyelmet fordítottunk és több tanulónk tanujelét adta edzettségének és lélekjelenlétének.

Az eddigi eredmények szép reményekkel kecsegtetnek a jövőre nézve, amibe nem kis része van a törzsintézet tanulóival való nemes versengésnek.

A növendékeknek csekély hányada volt a torna alól felmentve.

8. *A cserkészzet.* Folyó tanévben a cserkészzet is élénkebb lendületet vett. A téli hónapokban buzgón folyt a próbaévesek kiképzése és mihelyt kitavasodott, kezdetét vette a gyakorlati kiképzés. Az őrsök kinn a szabadban gyakorolták a megfigyelést, a környékismeretet, a szabadban való tájékozódást.

A próbakirándulásokon megtanulták az egyszerű ételek készítését a szalonnapiritástól a sült húsig. Az étel tálalása és kiosztása, a mosogatás szintén a cserkész műveltségének és önfegyelmének gyakorlására adott alkalmat. Az első segélynyújtás, a térképismeret, a cserkészfizika és kémia, a természetismeret nemkülönben fontos tárgyai voltak a cserkészzetnek.

Az egynapos próbatábor pedig megtanította cserkészeinket, hogyan kell saját emberségükből kemény, férfias életet élniök. Többórás menetelés után megálltak, megfőzték ebédjüket, kiválasztották a táborhelyet, felverték sátraikat, megágyaztak, hogy nyugodtan tölthessék éjszakájukat és reggel úgy eltűntettek mindent, hogy semmi nyom sem maradt utánuk.

Ezek a serény előkészületek már a nyári táborozásra irányultak. Mert ebben az évben először indulunk önálló táborba. Eddig csak vendégei voltunk a bratislavai cserkészcsapatnak. Nagy feladat elé állított minket e vállalkozás. A semmiből kellett előteremtünk a táborozáshoz szükséges felszerelést.

A június 2-án megtartott cserkészavató ünnepély tiszta jóvedelme, az egyéb iskolai ünnepélyekből a cserkészetnek juttatott segély szolgáltatták a szükséges anyagi forrást. Hálás köszönetünk kell kifejeznünk e helyen első sorban dr. B. Pešek országos megbízott urnak, a magyar cserkészek önzetlen barátjának, jóakarató támogatásáért, Stolárik Máté reálgimnáziumi igazgató urnak, a nové zámky-i cserkészkerület parancsnokának, a tanári karnak, a komárnói gimnázium diákzenekarának és az ifjuság többelkes barátjának.

Július 3-án indulunk négyhetes táborozásra a Malý Kriváň aljában fekvő, festői szépségekben gazdag vrátnai völgybe, Janošik vadregényes, mesedús hazájába, hogy testben, lélekben megedződ-jünk, tökéletesítsük tudásunkat, kifejlesszük legelrejtettebb képességeinket, kipróbáljuk cserkészerényeinket. Már vár a kis erdei tisztás, az illatos mezők virághimes pázsitja, az üdítő forrásvíz, a madárdal, a hegyi kürt harsogása, a jó munkát végző cserkész vidám derűje, elpusztíthatatlan jó hangulata. Fel táborba készülő fiuk! Jó munkát!

9. *Tanulmányi kirándulások* Szeptember 7-én a tanulók nagy része több tanár vezetése mellett kirándult Bratislavába a szlovenskói zsupa-kiállítás megtekintésére.

Május 1-én az intézet több növendéke Krammer Jenő tanár vezetésével átrándult Komárnóba, ahol megtekintette a múzeumot.

Június 3–6-ig 59 tanuló 5 tanár kíséretében megnézte a brnói jubiláris kiállítást, melynek nagy anyaga bámulatba ejtette a tanulókat. Spielberg vár, a város egyéb monumentális emlékei nem kevésbé hatottak. Majd átrándultunk Macochára, hogy gyönyörköd-jünk nemcsak a Csehszlovák Köztársaságnak, hanem egész Európának ezen egyik legnagyobb látványosságában. Ez a csodás földalatti világ, amely itt a néző szeme elé tárul, a mesék világába varázsolja az embert. A természet annyi szépséget halmozott itt össze, hogy annak leírására gyöngye a toll.

A szaktanárok a tanév folyamán több izben vezették osztályaikat a város határába a flóra és fauna tanulmányozása és biológiai megfigyelések céljából.

10. *Egészségügy.* A tanulók egészségi állapota az isk. év folyamán egészben véve megfelelő volt. Mindamellert ez isk. évben sem került el intézetünket a halál, mert Fejes Kálmán, IIIb osztályú

tanulónkat ápr. 22-én kiragadta körünkből. Az intézet tanárai és ifjusága testületileg vett részt a temetésén.

11. *Érettségi vizsgálatok.* Az isk. év folyamán érettségi vizsgálatok voltak :

a) az őszi időszakban 1927. szept. 30-án dr. Hattala István, orsz. isk. felügyelő elnökle mellett. Vizsgázott Lempert Miklós szótöbbséges érettségi vizsgálati eredménnyel.

b) a téli időszakban febr. 20-án ugyancsak dr. Hattala István, orsz. isk. felügyelő elnöklésével. Vizsgálatot állt Petheő György jelölt szótöbbséges eredménnyel.

c) a nyári időszakban 1928. június 11-13. napjain Lisy Mátyás, Ősahy-i gimnáziumi igazgató elnökle mellett. Vizsgálatot tett 22 tanuló.

Kitüntetéssel érettek : Király Ferenc és Tóth Béla ; egyhangulak érettek : Bilik József, Győry Kálmán és Sztavenyik Klára ; szótöbbséggel érettek : Bereck Kálmán, Bieber László, Markstein Imre, Menyhárt János, Neuhaus Pál, Oszvald Erzsébet, Pan Béla, Patay István, Pollák László, Popper Antal, Práznovszky Miklós, Singer Árpád, Török György, Weisz Károly.

Félévre visszavetve 3 tanuló.

III. könyv- és szertárak.

(Lásd a szlovák törzsintézet megfelelő helyén.)

IV. A tanulók segélyezése.

a) Az intézetnek ösztöndíj alapítványa az igazgatóság kezelésében ez idő szerint nincsen.

b) Nové Zámky község eljáróságának kezelésében levő Kollár István-féle ösztöndíjat (400 Kč) Czuczor Pál VI. oszt. tanuló kapta.

Az iskola és nemz. műv. ügyi miniszterium Tóth Béla VIII. oszt. tanulóknak a Pálffy-féle tanulmányi alapból 700 Kč tanulmányi segélyt utalványozott ki az 1927—28. isk. évre is.

Az Érsekújvári Népbank r. t. alapítványának kamatait Rehák György II. A. oszt. tan. kapta. Az Érsekújvári Takarékpénztár 100—100 Kč jutalomdíját a következő tanulók nyerték el: Szénássy Edit III. a., Vojatsek Ilona II. a., Ölvedi János IV. a., Sebestyén Mária IV. b., Vári Iván V., Práznovszky Miklós VIII. és Sztavenyik Klára VIII., Tóth Béla VIII. o. t.

A helybeli zsidó hitközség által kezelt „néhai Singer Lipót“ alapítványból Paskusz László IIIa oszt. tanuló részesült 200 Kč adományban. A zsidó Nőegylet Pollák Dávid-féle alapítvány kamatait (kb. 30 Kč) Róth Anna VII. o. t. kapta.

A bratislavai pénzügyigazgatóság Jelinek Gyula IVa oszt. tanulóknak 500 Kč-és ösztöndíjat adományozott folytatólágon az 1927-28. isk. évre is.

c) Podporujúci spolok reálgimnaziálnych školákov Nové Zámky. Reálgimnáziumi tanulók segítőegyesülete Érsekújvár. Alapító év 1902. Elnök: dr. Ozorai József, ügyvezető Saskó Gyula, pénztárnok Váry Kálmán. Alapító tagok száma — — rendes tagok 64, pártoló tagok — — Vagyon állapot: alaptőke 11960.—; rendelkezési tőke — —; vagyon állapot a tanév végén 12919'91 Kč.

Kimutatás a bevételről és a kiadásokról 1927. IX/1-től 1928. XI/30-ig.

Bevétel	Kčs.	h.	Kiadás	Kčs.	h.	Kéret- mezők száma	Segélyre- zettek száma	Megjegyzés
Alaptőke kamat	392	14	Ruházatra	—	—			
Tagsági díjak	2560	—	Élelmezésre	—	—			
Tanulók tags. díjai	—	—	Könyvekre	3713	30	206	199	Kiadott könyvek száma : 1324
Tanulók és egyesü- letek támogatása	—	—	Tanszerekre	—	—			
Egyéb nyilvános egyesületektől	2000	—	Pénzbeli támogatás	—	—			
Adakozás	25	40	Orvosságra	74	50			
Egyéb	—	—	Irodai szükséglet	15	—			
			Egyébre	304	40			Jegyző díjazá- sa stb.
Összesen :	4977	54	Összesen :	4107	20	206	199	

Az isk. és nemz. műv.-ügyi miniszterium ruházati akciójából a szegénysorsú tanulók felruházására intézetünk ezidén is 2000 Kč.-t utalványozott ki. A magyar párh. osztályokra eső 1000 Kč.-ből összesen 12 tanuló kapott ruhafélét és lábbelit.

A magát megnevezni nem akaró nové zámky-i lakos 1400 Kč.-ás alapítványából (lásd az 1926-27 évi Értesítőt) ezidén 150—150 Kč.-ás jutalmat Bréda Ignác lb. és Kanyicska Béla lb. oszt. tanulók kaptak.

A Barsmegyei Népbank helybeli fiókjintézete a brnói jubileumi kultúrkiállítás költségeire 130 Kč.-t adományozott az intézetnek, mely összegből Paskusz László IIIa. oszt. tanuló 60 Kč.-ás, Kollányi Judit, IIIa. oszt. tanuló 50 Kč.-ás és Dobossy László VII. oszt. tanuló 20 Kč.-ás segélyben részesült.

Az Iparosok és Kereskedők Hitelintézete 130 Kč.-ás adományát Fellner Gusztáv IVb. oszt. tanuló kapta.

e) Internátus tanulók részére sem az intézettel kapcsolatban, sem attól függetlenül a városban nincsen.

V. Statisztikai kimutatás.

(A felső kisebb számok a magántanulók számát jelentik.)

	O S Z T Á L Y												
	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V.	VI.	VII.	VIII.	I-VIII
a) A tanulók száma:													
Az 1926—27. isk. év végén	41 ¹	42 ¹	41 ¹	41 ¹	35	37	55	—	39	27	22 ¹	22	40 ²
Az 1927—28. „ „ elején	45 ²	47	42	40 ¹	34 ¹	41 ¹	31 ¹	31 ¹	44	37	22 ¹	21 ¹	43 ²
Évközben belépett — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen felvétetett:	45 ²	47	42	40 ¹	34 ¹	40 ²	31 ¹	31 ¹	44	37	22 ¹	21 ¹	43 ²
Ezek közül helyből fellépett	—	—	39	36 ¹	30 ¹	35 ²	28	29 ¹	38	32	22	21	310 ¹
helybeli ismétlő	1	3	3	3	3	5	3	1	4	3	0 ¹	0 ¹	29 ¹
Más intézetből fellépett	44 ²	43	—	1	1	—	1	1	1	2	—	—	94 ¹
ismétlő —	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2 ¹
A tanév folyamán kilépett	3	5	2	3	4	3	—	2	1	1	—	—	24 ¹
Az 1927—28. isk. év végén össz.	42 ²	42	40	37 ¹	29 ¹	37 ²	32	29 ¹	43	36	22 ¹	21 ¹	410 ¹
Ebből rendes fiutanoló —	28	42	22	37	26	37	30	29	43	30	19	19	362 ¹
„ „ leánytanuló —	14	—	18	—	3	—	2	—	—	6	3	2	48 ¹
„ „ magán fiutanoló —	1	—	—	1	—	2	—	—	—	—	1	1	6 ¹
„ „ leánytanuló —	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	3 ¹
b) Születési hely.													
Nové Zámky — —	12	5	17	8	5	17 ¹	16	11 ¹	16	15	14 ¹	9	145 ¹
Slovensko többi része —	20 ²	32	22	27 ¹	21 ¹	18	13	13	25	18	6	12 ¹	227 ¹
Külföld — — —	10	5	1	2	3	2 ¹	3	5	2	3	2	—	38 ¹
c) Lakóhely.													
Helyben a szülőknél — —	23	9	26	12	10	15	22	17	22	20	17	12	205 ¹
„ szállásadónál — —	5	6	3	5	4	4	4	2	9	7	—	8	57 ¹
Bejáró — — — —	14	27	11	20	15	18	6	10	12	9	5	1	148 ¹
d) Állami illetőség.													
Čsl. köztársaság — — —	37 ²	40	36	34 ¹	26 ¹	36 ¹	32	25 ¹	42	33	21 ¹	17 ¹	379 ¹
Külföld — — — —	5	2	4	3	3	1 ¹	—	4	1	3	1	4	31 ¹
e) Anyanyelv.													
Csehszlovák — — — —	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4 ¹
Magyar — — — —	42 ²	42	37	34 ¹	29 ¹	37 ²	31	29 ¹	43	1	21 ¹	21 ¹	367 ¹
Német — — — —	—	—	1	—	—	1	1	—	—	34	1	—	37 ¹
Angol — — — —	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2 ¹
f) Vallás.													
Lat. szerz. kath. — — —	28 ¹	41	29	33 ¹	22 ¹	33 ²	21	20 ¹	31	25	16 ¹	12 ¹	311 ¹
Gör. „ „ — — —	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2 ¹
Ag. hitv. ev. — — —	—	—	1	1	—	—	1	—	2	1	—	—	7 ¹
Ev. református — — —	2	1	3	3	1	4	2	3	5	3	—	1	28 ¹
Izraelita — — — —	12 ¹	—	7	—	5	—	8	5	5	6	6	8	62 ¹

	O S Z T Á L Y												
	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	I—VIII
b) 1927—28. tanév végén:													
Jelesen megfelelt — — — —	3	3	8	3	3	3	6	2	4	5	6	1	47
Megfelelt — — — —	33 ²	29	22	21 ¹	16	20 ¹	17	18 ¹	27	21	12	21 ¹	256 ³
Nem felelt meg — — — —	2	6	4	8	4	8	5	4	3	—	—	—	44
Jav. vizsgát tehet — — — —	4	4	6	5	5	6	4	5	9	10	4 ¹	—	62 ¹
Pótvizsgát tehet — — — —	—	—	—	—	1 ¹	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹
Nem osztályoztatott — — — —	—	—	—	—	—	0 ¹	—	—	—	—	—	—	0 ¹
Összesen	42²	42	40	37¹	29¹	37²	32	29¹	43	36	22¹	21¹	410³
A tanulók szülei foglalkozása szerint:													
Kereskedő, iparos — — —	13	6	18	10	10 ¹	8	14	5	8	13	7	10	122 ¹
Földmivelő — — — —	8 ¹	24	9	14	9	11 ¹	5	10	15	7	2	—	114 ²
Tisztv., tanító, orvos, ügyvéd	14	4	6	5 ¹	6	8 ¹	8	5 ¹	11	12	9 ¹	5	93 ¹
Katona — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Munkás, szolga — — — —	2	5	2	3	—	6	1	2	3	3	1	—	28
Magánzó — — — —	5 ¹	3	5	5	4	4	4	9	6	1	3	6 ¹	53 ²

VI. A tanulók névsora.

Az első helynév a tanulók születési, a második (zárójelben) a szülők lakóhelye, ha az nem azonos a tanuló születési helyével. A csillaggal jelzett tanulók kitűnő előmenetelűek.

I. A) osztály.

Nyilvános tanulók: Anda Erzsébet, Slov. Meder, Back Endre Budapest (N. Zámky), Bajnár Ilona N. Zámky, Bartos József Bajč (N. Zámky), Bálint Béla Kürt, Bazsó Erzsébet N. Zámky, Bence Ilona Bajta (N. Zámky), Borbáth András St. Đala, Csambál Ilona N. Zámky, Csányi János Belluš (Tardošked), *Czuczor Julianna N. Zámky, Darázs Pál St. Đala, Fischer Ottó Budapest (N. Zámky), Fodor György Budapest (N. Zámky), Geleta László Čúz, Gorevics Károly N. Zámky, *Hajdú Tibor Alsóság (Deákovce), Hamar István M. Máňa, Karadi Lajos N. Zámky, Kecskés József St. Đala, Kobilka Katalin N. Zámky, Kucsera László N. Zámky, Kurzweil Lajos Budapest (N. Zámky), Länger Jenő Duna Radvány (Hodi), Mauthner Imre Parkán, Neuvald Andor N. Zámky, Osztényi Izabella Žigárd, Oszuskó Tibor Esztergom (N. Zámky), Palotai Mária Helemba, Pál Margit N. Zámky, *Schimanetz Anna N. Zámky, Szántó György Nagy Gombos (N. Zámky), Thain Margit N. Zámky, ifj. Tóth József Králové n./Váhom, id. Tóth József St. Đala, Tóth Mária Helemba, Tóth Miklós Esztergom (Králové n./Váh), Vida Károly Oslany (Tardošked), Weisz Adolf Kom. Szt. Péter (N. Zámky), Weisz Miklós St. Đala, Willand Margit Esztergom (N. Zámky), Zirner Zoltán Sári Sáp (N. Zámky).

Magántanulók: Hónig Ferenc Budapest (Čúz), Horváth Mária Somodjád (Bánkesi).

Kimaradtak: Berkes Margit Kom. Szt. Péter (St. Đala), Mészáros Kálmán Tardošked, Vida Rezső (Tardošked).

Összesen: 47.

I. B) osztály:

Nyilvános tanulók: Bakonyi János Kamendín, *Bréda Ignác Kamendín (N. Zámky), Buday Rudolf Radoša (N. Zámky), Chalupcký József St. Dala, Czibulka József Cegléd (Tardošked), Danczi Béla Kürt, Demeter András Budapest (N. Zámky), Drzsík Géza Mužla, Faragó József Mužla Fónay József Nasvad, Fuzasz Sándor N. Zámky, Fülöp Vilmos Mužla, Hajnal János Kürt, Heri Lajos Császár (Für), Juhos Gyula Stará Ďala, Kecskeméti Géza Mužla, Krizsán Ferenc Parkán, Kvasznozszký János N. Zámky, Lenéka József Mužla, Majercsik János N. Zámky, Mészáros András Mužla, Morvay János Žigárd (Sala n./V.), Nagy József Szimő, Néveri László Gúta, Pauer Gáspár Vel'ký Fedýmeš, Pásztor Benedek, Pered, Peöcz László Seldín (Mužla), Pétervári Dezső Parkán, Remenovszký Alfonz Perbete (Turský Sv. Mikulás), *Szabó Géza Mužla, Szalai István Mužla, *Szlávik Sándor Farnad, Szondy János Mužla, Tapolicsányi Lajos Nov. Zámky, Tóth Géza Mužla, Tóth Győző Helemba, Vankó Andor Budapest (Dvory u Žitavy), Varga László Dunakiliti (N. Zámky), Vincze Flórián Králova n./Váhom, Volsík Gábor, N. Zámky, Zalaba József Mužla, Zsilinszky József Tardošked.

Kimaradtak: Benes Béla Králova n./Váhom, Jurik Mihály N. Zámky, Mittál József Budapest (Fýr), Ozorák János Nové Zámky, Sámson Boldizsár Seldín, Összesen: 42.

II. A) osztály.

Nyilvános tanulók: Berger Frigyes Bánovce (N. Zámky), *Birthler Gerda N. Zámky, Brezánzsky Ida Bratislava (N. Zámky), Csanda Lajos Kišujfalu, Csicsátka Ella Reča (N. Zámky), Czeller Erzsébet N. Zámky, Czuczor János N. Zámky, Dragún József Slov Meder, Engel Ferenc Fajkürt (N. Zámky), Fábíán Ilona N. Zámky, Feigenbaum Erzsébet Kolta (N. Zámky), Fekets Sarolta Malá Máňa, Gorevics Miklós N. Zámky, Haulik György N. Zámky, Hulkó Dezső Stará Ďala, Iványi Ferenc N. Zámky, *Kelessy Gabriella Urmín, Kiáczy György N. Zámky, *Korenchy Kornelia Kürt, Kovács János Horné Semerovce (N. Zámky), Lelley Margit Bojna (N. Zámky), *Mandler Edit N. Zámky, Markstein Pál Čúz, Miklós Tivadar Cérova (Nemeskajal), Morvai József Ebed, Néder Kálmán N. Zámky, Pardubszky László Tornok, Pataki Tibor N. Zámky (Šamorýn), Porubszky Mária N. Zámky, *Ragányi Katalin N. Zámky, *Rehák Gyula Nitr. Diviaky (Veča n./Váh.), Schmidt Pál N. Zámky, Szalay Imre Cegléd (N. Zámky), Szendi Gyula Kišujfalu, Szvetko Margit N. Zámky, *Tatárik Rózsi N. Zámky, *Ver-

seghy Erzsébet Kürt, Wojatsek Ilona Dvorý n. Žit. (N. Zámky), Wojatsek Károly Dvorý n. Žit. (N. Zámky), Zoltvány Lujza Nové Zámky.

Kimaradtak: Boros Irén Stvrtolj n. Žit. (N. Zámky, Brojányi Mária Urmin. Összesen: 42.

II. B) osztály.

Nyilvános tanulók: Ambrus Sándor Žigárd, Bahorecz Mihály Lekerovice (St. Ďala), Balla Sándor N. Zámky, Berkesi István N. Zámky, Bitter Béla Parkaň, Csukás László Čeklýs N. Zámky), *Dragúny Ferenc N. Zámky, Gira Ferenc St. Ďala, Herczogh Árpád Perth-Amboy NSA (Slov. Meder), Hlédik Pál Farnad, Hora László Deákovec, Illés Dezső Kamoča (N. Zámky), Kanyicska Béla Gödöllő (N. Zámky), Kádár Lukács Pered, Kelecsényi Pál Kamendín, *Könözi Béla Ebed, Kőszeghy Rezső N. Zámky, Maczkó Béla Dvory n. Žit., Matus Ferenc Ebed, Marczinkech László N. Zámky, Máté Gyula N. Zámky, Mészáros Imre Mužla, Molnár Endre Mad. Seldín, Német Lajos N. Zámky, Palotay Árpád Helemba, Presinszky Imre Vel. Citýn, Rózsa Árpád Nový Lót, *Száráz Béla Dvory n. Žit., Szepesy József Ebed (Farkasd-Batonya), Szombath János Nitra (N. Zámky), Sztankovics József Sl. Meder, Sztruhár Béla Bajč (Farkašd), Vanya Antal Tardošked, Vanya László Tardošked, Varga István Pered, Varjú Lajos Hosszúfalu (Nemes Kajal), Zalezsák József N. Zámky,

Magántanuló: Horváth Zoárd Nová Baňa.

Kimaradtak: Décsi Ferenc N. Zámky, Mészáros Pál Bajč (St. Ďala), Zsák István Slov. Meder. Összesen: 41.

III. A) osztály.

Nyilvános tanulók: Babó Lajos Čahovec (N. Zámky), Császár József Esztergom (Dvory n. Žit.), Csiffári Károly Farkašd n./Váh., Csirik Jenő, Šala, Csirik László Hochštetno (Šala), Dobrocsányi János Stará Ďala, *Fülöp Éva Debrecen (N. Zámky), Haulik Antal N. Zámky, Hodinka László Šala (N. Zámky), Holländer Miklós Nasvad (N. Zámky), Honig Kornél Budapest (Čúz), Horváth Ferenc Žigárd, Hotár Ferenc Slov. Meder (Buffa), Jakubovich Dezső Nitra (N. Zámky), Kanyicska Kálmán Kürt, *Kollányi Judit Nitra, Kovács János Bajč (Harast), Lénárth Zsigmond Valkáz, Nagy Péter Simó, Paskusz László Dvory n. Žit., Pleva László Sarlužky-Kajsa (Tornok), Psenák András Stará Ďala, Reiner István N. Zámky, Simon Béla Kamenné Ďarmoty (Malá Máňa), Szabó Iván N. Zámky, *Szénássy Edit Stará Ďala, Szklenár Károly N. Zámky, Szvitek László Stará Ďala, Tomecz Károly N. Zámky.

Magántanuló: Petrovics Emilia, Stará Ďala (Nasvad).

Kimaradt: Kaderábek Ferenc, Nové Zámky, Martinkovits Mária Dunajská Streda (Mužla), Marusinec Miklós Nové Zámky, Uhrin Gábor Nové Zámky, Uhrin László Nové Zámky.

Összesen: 35.

III. B) osztály.

Nyilvános tanulók: *Barczy József Pered, Blazsek József Tardosked, Borbáth Károly Mercurca cine (St. Ďala), Borsányi Ernő Pered, *Búcsi Sándor Nová Ves, Csiffáry Imre ism. N. Zámky, Csiffári Lajos N. Zámky, Dolník Ferenc Fýr, Domanižsa György Nové Zámky, Eröss Gábor Seldín, Fekete Béla Bajč, Goda Tibor Bajč (N. Zámky), Gottgeissel Miklós N. Zámky, Gútai Károly Žigárd, Kardoss Győző Šala n./Váhom, Koblka László N. Zámky, Kocsis Gyula N. Zámky, Koczó András Fýr, Krajcsír Ferenc N. Zámky, Kukán István N. Zámky, Kvasznovszky István N. Zámky, Ludas Sándor N. Zámky, Major Lajos N. Zámky, Majzon Imre N. Zámky, Mazúch István N. Zámky, Nagy Árpád Hr. Lok, Porubszky Lajos N. Zámky, Osztényi Zoltán Žigárd, Pozsár József Parkaň, Reviľák György N. Zámky, Szabó Vince Pered, Vadass Gábor Lajosmizse (Dýmeš), Vörös László N. Zámky, id. Zilizi Menyhért Pered, ifj. Zilizi Menyhért Pered, *Zorád Elek Malý Kýr, Zsilinszky Károly N. Zámky.

Magántanuló: Benedek János Esztergom (N. Zámky), Latkóczy Sándor Jasovce.

Kimaradtak: Cserge Béla N. Zámky, Fellner István N. Zámky.

Meghalt: Fejes Kálmán Komárno (N. Zámky).

Összesen: 42.

IV. A) osztály.

Nyilvános tanulók: Adler László Nové Zámky, Adler Pál Šalgov (Nové Zámky), *Birthler Richárd Nové Zámky, Boros Zoltán Gödöllő (Nové Zámky), *Czuczor Ferenc Nové Zámky, Diósi József Nové Zámky, Drozdy Gyula Parkaň, Fischer György Nové Zámky, Halász János Nové Zámky, Haulik Endre Nové Zámky, Hausner Ede Kürt (Nové Zámky), Hinora Béla Bátorkesa (Köbölkut), Horovitz György Nové Zámky, *Jelinek Gyula Dunavecse (Nové Zámky), Klucska Károly Nové Zámky, Kohn Marcell Omastína (Nové Zámky), Kovács Lehel Šamorín (Malá Máža), *Löffler Alice Sandorf (Nové Zámky), Martonovics Tibor Lekýr, *Morvay László Žigárd, Nagy Sándor

Farkašd, *Ólvedi János Nové Zámky, Pál Károly Nové Zámky, Pálinkás Tibor Nové Zámky, Prisztacs József Tardosked, Renner Hugó Parkaň, Sevcsik István Nové Zámky. Stiffmajer Rezső Esztergom (Preserany), Szabó Zoltán Kőbölkut, Takács Béla Nové Zámky, Ujváry Ernő Nové Zámky, Weil Frida Nové Zámky.
Összesen: 32.

IV. B. osztály.

Nyilvános tanulók: Árendás József Kürt, Baumgarten Géza Bratislava (Nové Zámky), Décsi István Nové Zámky, Fauféder Árpád Nové Zámky, Fekecs Emil Malá Máňa, Fellner Gusztáv Nové Zámky, Hosszu János Nové Zámky, Kása Boldizsár Vel'ký Fedýmeš, Lebovics Ferenc Pered, Lípka Ferenc Nové Zámky, Löwinger Ernő Nové Zámky, Mészáros Lajos Parkaň, Nagy György Krasznaterebes (Vel'ké Surany), Ozorák Mihály Nové Zámky, Patkós Sándor Tüzérkapata (Malá Máňa), Pászto Ferenc Nové Zámky, Reiss István Budapest (Nové Zámky), Rétfalvi Antal Miskolc (Nové Zámky), Ruprecht György Nové Zámky, Senkár Sándor Kurtakeszi, Szabó Sándor Nové Zámky, Szekő János Nové Zámky, Szőke Béla Malacky (Nové Zámky), Takács László Bratislava (Kőbölkut), Tóth Vidor Bratislava (Tornok), Varga János Pered, Vágó Gyula Zsigárd, *Vida József Tardosked, *Zoltán György Wien (Nové Zámky).

Magántanuló: Sebestyén Mária.

Kimaradtak: Deutsch Ede Deákovec (Nové Zámky), Pehartz Alajos Péterháza.
Összesen 32.

V. osztály.

Nyilvános tanulók: *Barák József N. Zámky, Barta István N. Zámky, Bencze Lajos N. Zámky, *Csicsátka József N. Zámky, Danczi József Kürt, Decsi László N. Zámky, Drien Károly N. Zámky, Jezsó Kálmán Nové Zámky, Kecskés István Stará Ľala, Kolecsányi Károly Slov. Meder, Kovács Ottó Bánovská Kesa, Kovács Pál Nové Zámky, Krausz Endre Nové Zámky, Libik Lajos Žit. Bešeňov, Márkuss János Siladice, Márkuss Pál Siladice, Mészáros Ferenc Nové Zámky, Nagy Dezső Teplá (Hr. Lok), Nagy Ernő Búč (Perbete), *Nemes Pál Dióseg (Vel' Šurany), Okenka Béla Süttő, Magyarország (Kőbölkut), Papp Ernő Perbete, Pataki Ferenc Bratislava, Polák Albin Slov. Meder, Polák Imre Slov. Meder, Pólay István Kürt (Nové Zámky), Rész Zoltán Mad. Sók, Rétfalvi Zoltán Miskolc, Magy. (Nové Zámky), Santho Miklós Gbely (Nitra), Schwarcz Gyula Diákovec (Nové Zámky), Svecz Gyula Nové Zámky, Szabó Károly

Vel. Fedýmes, Százaz József Vel. Kyr, Szegheő Pál Holič (Nové Zámky), Szekeres Andor Nové Zámky, Szlovák Imre Slov. Meder, *Varga Imre Dióspörgepatony, Vas Lajos Nové Zámky, Vári Iván Nové Zámky, Verseggy István Nové Zámky, Willand Artúr Sikátor, Magy. (Nové Zámky), Zsilinszky Sándor Nové Zámky, Zsittnyán József Tr. Bánovce Nové Zámky.

Kimaradt: Selley Soma Bojna (Nové Zámky).

Összesen: 44.

VI. osztály.

Nyilvános tanulók: Balázs András Nové Zámky, Berényi Sándor Nové Zámky, Berkesi Miklós Nové Zámky, Bierling Oskár Sereď (Orosk), Birthler Ernő Nové Zámky Bréda Lajos Bart, Cservinka Tibor Nová Baňa, Csonthó Géza Svätý Michal (Malá Máňa), *Czuczor Pál Nové Zámky, Dallós Géza Neded (Krajné), Dragúny István Nové Zámky, Drahos Zoltán Nové Zámky, Dubay Géza Nové Zámky, Fekets Zoltán Malá Máňa, *Fischhof Ilona Nové Zámky, *Fülöp Ágnes Debreczen (Nové Zámky), Fürst Anna Nové Zámky, Galla József Udvard, Gira László Stará Ďala, *Gombos Lilla Nové Zámky, Hegedüs Flórián Kürt, Hegedüs Ódón Stupava (Slov. Meder), Hcdinka Ernő Nitra (Nové Zámky), Juhász Antal (Bajta), Juhász Károly Tardošked, Kardos Ferenc Nové Zámky, Kaszás József Bagota, Kohn Piroska Omastina (Nové Zámky), Kovács Elemér Nové Zámky, Lábadi Győző Nové Zámky (Trnava), Major József Nitra (Nové Zámky), *Ragányi Livia Nové Zámky, Szűcs Elemér Szolnok (Nové Zámky), Vadass Pál Lajosmizse (Dýmes), Vas István Slov. Meder, Veres János Vel'ký Kyr.

Kimaradt: Gondos Henrik Parkáň.

Összesen: 37.

VII. osztály.

Nyilvános tanulók: Back István Nové Zámky, Chinoradzski István Nové Zámky, Deák János Nitra, *Dobosy László Farkasé (Nové Zámky), Filó György Nové Zámky, Hadl Ernő Nové Zámky, Heitler Emil Nové Zámky, Helecz Lajos Nové Zámky, *Hlavaty Frida Šurany, *Klemanovics Ilona Nové Zámky, Laczkó István Madaršók (Nové Zámky), Mahler Dávid Bolszowce (Nové Zámky), Molnár János Pincina (Bagota), *Nemes György Galanta (Šurany), Olerényi Imre Nové Zámky, Roth Anna Nové Zámky, Szabó Ferenc Nové Zámky, Szabó Lajos Nové Zámky, Szalay Ferenc Stará Ďala, *Zsilinszky Antal Nové Zámky.

Magántanuló: Lipka Pál Nové Zámky.

Összesen: 23.

VIII. osztály.

Nyilvános tanulók: Bieber László Parkán, Bilik József Topolčany, Győry Kálmán Neded (Nové Zámky), Király Ferenc Nové Zámky, Markstein Imre Cúz (Nové Zámky), Menyhárt János Nové Zámky, Neuhaus Pál Nové Zámky, Néder József Nové Zámky, Osvald Erzsébet Kamendin (Veča nad Váhom), Pan Béla Vel'ký Kýr, Patay István Vel'ká Kalnica, Pollák László Nové Zámky, Popper Antal Bratislava, Práznovszky Miklós Nové Zámky, Singer Árpád Semer, Sternfeld Sándor Nové Zámky, Sládek Ferenc Vráble, Sztavenyík Klára Hlohovec (Nové Zámky), *Tóth Béla Nové Zámky, Török György Nové Zámky, Weisz Károly Simó (Nové Zámky).

Magántanuló: Bereczk Kálmán Pódafa.   Összesen: 22.

VII.

Tájékoztató az 1928—29. isk. évre.

1. *Felvétel az I. osztályba és a felv. vizsgálatok.* A tanulók csak a nagyszünielőtti vétetnek fel az intézetbe. Az I. osztályba való felvétel június 28-án és 30-án reggel 8 órakor lesz az igazg. irodában. A tanulók szülei, vagy azok törv. képviselői kíséretében bemutatják a felvétel alkalmával a honossági, születési és utolsó elemi isk. bizonyítványukat. Csak azok a tanulók vehetők fel, akik az 1918. polg. évben vagy előbb születtek. Idegen államiellátású tanulók csak feltételesen vétetnek fel; a végleges felvételért utólag még az iskolaügyi miniszteriumhoz kell folyamodniok. Az I. osztályba való felvétel függ még a tanítási nyelvből és a számtanból teendő felv. vizsgálat sikerétől, amely vizsgálat ugyancsak az említett napon délelőtt tartatik meg. E végből minden tanuló hozzon magával vonalzott papírt, íratóst, tintát és tollat. Az I. osztályba a felv. illeték 51 Kč-t tesz ki.

Felvételi vizsgálatok a magyar párh. osztályok többi (II-VIII.) osztályába írásbeli részükben jún. 28-án, szóbeli részükben pedig jún. 30-án tartatnak meg. Mindkét napon a vizsgálatok reggel 8 órakor kezdődnek. Vizsgálati illetékek: felv. vizsgálatért egy tárgyból 30 Kč, több tárgyból 40 Kč, valamely osztály összes tárgyaiból 150 Kč. Beiratási illeték 51 Kč.

Azok a tanulók, akik valami fontos oknál fogva nem képesek magukat az I. vagy magasabb osztályba való felv. vizsgálatnak a nagy szünielőtti alávetni, ezen vizsgálatnak szeptemberre való halasztásáért nyújtsanak be legkésőbb július hó 10-ig az int. igazgatóságához címzett és 5 Kč okmánybélyeggel ellátott kérvényt.

2. *Beiratások az intézet magasabb (II-VIII.) osztályába.* Saját intézetbeli tanulók a köv. magasabb osztályba csak június hó 28-án délelőtt iratkozhatnak be az illető osztályfőnöknél. A 31 Kč beiratási illetéket csak az isk. év elején (szeptemberben) fogják megfizetni.

Más intézetbeli tanulók jún. 28-ika és júl. 10-ike közötti időben léphetnek át az itteni intézetbe, kell azonban, hogy bizonyítványaik távozási záradékkal legyenek ellátva. Ezen tanulók 51 Kč beiratási díjat fizetnek.

3. A javító és pótló vizsgálatok szept. hó 1-én reggel 8 órakor tartatnak meg.

4. Az 1928–29. isk. év kezdete kezdete szeptember 1. Szept. 3-án reggel 8 órakor az intézet minden tanulójának meg kell jelennie a reálgimnáziumban.

5. Az iskola és nem. műv. ügyi miniszterium 1927. június hó 17-én kelt 71.214 II. sz. rendelete értelmében a jövő isk. évben a következő tanterv szerint történik a magyar párh. osztályokban a tanítás.

Tantárgy	O S Z T Á L Y									
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I-VIII.	
Vallás tan — — — —	2	2	2	2	2	2	2	2	16	
Magyar nyelv — — — —	4	4	4	4	4	4	3	3	30	
Csehszlovák nyelv — — — —	4	4	4	3	4	4	4	4	31	
Latin nyelv — — — —	6	6	6	6	5	4	4	4	41	
Francia nyelv — — — —	—	—	—	—	4	3	3	4	14	
Történelem — — — —	—	2	2	2	3	3	3	—	19	
Földrajz — — — —	2	2	2	2	2	2	1	4	13	
Mennyiségtan — — — —	4	3	3	3	3	3	3	2	24	
Természetrajz — — — —	2	2	—	2	2	2	2	2	12	
Vegytan — — — —	—	—	—	2	2	2	—	—	6	
Fizika — — — —	—	—	3	2	—	—	3	4	12	
Abrázoló geometria — — — —	—	—	—	—	—	2	2	1	5	
Bölcsészeti előtan — — — —	—	—	—	—	—	—	2	2	4	
Rajz — — — —	3	3	2	2	—	—	—	—	10	
Szépírás — — — —	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
Testgyakorlás — — — —	2	2	2	2	2	2	2	2	16	
Összesen :	30	30	30	30	33	33	34	34	254	

Nové Zámky, 1928. június 28-án.

Stolárik Máté
igazgató.

I. Osztály.

- Hulik—Artbauer: Szlovák nyelvkönyv I.
Biró Lucián: Magyar nyelvtan I.
Cvengros Béla: Magyar olvasókönyv I.
Orbán Gábor: Latin nyelvtan.
Hvozdk—Orbán: Latin olvasó és gyakorlókönyv.
Horváth Cézár: A Csehszlovák köztársaság földrajza.
Mészáros Gyula dr.: A geometria elemei I—III. rész.
Gidró Bonifác: Számтан az I. oszt. számára.
Horváth Cézár: Természetráaj az I. oszt. számára.
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv I. rész.

II. osztály.

- Hulik Artbauer: Csehszlovák nyelvkönyv II.
Biró Lucián: Magyar nyelvtan II. o. számára.
Cvengros Béla: Magyar olvasókönyv,
Orbán Gábor: Latin olvasókönyv,
Hvozdk—Orbán: Latin olvasó- és gyakorlókönyv.
Hlavinka—Baněik: A csehszlovák nemzet története,
Nikolau—Orbán: Földrajz a középisk. II. oszt. számára.
Gidró Bonifác: Számтан a II. oszt. számára.
Mészáros György: A geometria elemei I—III. rész.
Horváth Cézár: Természetráaj a II. oszt. számára,
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv II. r.

III. osztály.

- Hulik Artbauer: Szlovák nyelvkönyv III. r.
Biró Lucián: Rendszeres magyar nyelvtan.
Cvengros Béla: Magyar olvasókönyv,
Orbán Gábor: Latin nyelvtan.
Orbán Gábor: Latin olvasókönyv a III. és IV. o. számára.
Orbán Gábor: Fordítási gyakorlatok.
Pešek József: Haza és világ II.
Nikolau Szaniszló: Földrajz a középiskolák III. o. számára.
Gedő Miksa: Algebra I.
Mészáros György: Kísérleti fizika a III. oszt. számára,
Mészáros György: Geometria I—III.
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv III.

IV. Osztály.

- Damborský Ján: Slovenská mluvnica.
Klima Stanislav: Čítanka pre slov. školy meštianské.
Cvengros Béla: Stílisztika.
Orbán Gábor: Latin nyelvtan.
Orbán Gábor: Latin olvasókönyv, mint a III. oszt.-ban.
Orbán Gábor: Fordítási gyakorlatok.
Pešek József; Haza és világ III.
Nikolau Szaniszló: Földrajz a IV. oszt. számára.
Mészáros György: Geometria I. rész.
Matzner—Szekeres: Chémia és ásványtan.
Ulreich—Mészáros: Kísérleti fizika a IV. oszt. számára.
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv IV.

V. osztály.

- Seewarth József Mária: Csehszlovák olvasókönyv.
Damborský Ján: Slovenská mluvnica.
Jančovič Ferencz: Rhetorika.
Orbán Gábor: Latin nyelvtan V—VIII.
Orbán Gábor: Szemelvények P. Ovidius N. műveiből.
Orbán Gábor: Szemelvények T. Liviusból.
Magyar Győző: Világtörténelem (Ökor.)
Pover—Vojtišek: Francia nyelvtan és olvasókönyv III. r.
Dr. Nikolau Szaniszló: Földrajzi tankönyv a középisk. felső osztálya számára.
Mészáros György: Geometria II. r.
Mérey—Mészáros: Algebra a középiskolák V—VIII. o. szám.
Horváth Cézár: Növénytan.
Mitterhauser Richárd: Az anorganikus kémia alapvonalai.
Scherer Lajos: Német nyelvtan.

VI. osztály.

- Damborský Ján: Slovenská mluvnica.
Seewarth József Mária: Csehszlovák olvasókönyv.
Scherer Lajos: Költészetten.
Orbán Gábor dr. Szemelvények C. Sall. Crispus műveiből.
Orbán Gábor dr.: Szemelvények M. Tull. Cicero műveiből.
Orbán Gábor dr. Szemelvények P. Vergilius Maro műveiből.
Pover—Vojtišek—Šedivý: Lectures choisies.
Pover—Vojtišek: Grammaire française.
Magyar Győző: Világtörténelem II. rész.
Dr. Nikolau Szaniszló. Földrajzi tankönyv a középisk. felső oszt. számára.
Mérey—Mészáros: Algebra a középisk. V—VIII. o. számára.
Mészáros György: Geometria III. rész.

Horváth Cézár: Állattan.
Szekeres István: Az organikus chemia alapvonalai.
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv V. rész.

VII. osztály.

Damborský Ján: Slov. mluvnica.
Seewarth József: Csehszlovák olvasókönyv.
Keresztes Pál: A magyar irodalom története.
Keresztes Pál: Olvasókönyv a VII. oszt. számára.
Orbán Gábor: Szemelvények P. Vergilius Maro műveiből.
Orbán Gábor: Szemelvények M. Tullius Cicero műveiből.
Pover—Vojtišek—Šedivý: Lectures choisies.
Pover—Vojtišek: Grammaire française.
Magyar Győző: Világtörténelem III. rész.
Dr. Nikolau: Földrajzi tankönyv VII. o. számára.
Mészáros György: Geometria IV. rész.
Mérey—Mészáros: Algebra a középiskolák V—VIII. osztálya számára.
Prchlik—Bartoš: Ásványtan.
Mészáros György: Kísérleti fizika I. rész.
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv V. rész.
Jančovič Ferenc: Pszichológia.
Weigner—Novacký: Testtan.

VIII. osztály.

Damborský Ján: Slovenská mluvnica.
Seewarth József Mária: Csehszlovák olvasókönyv.
Keresztes Pál: A magyar irodalom története.
Keresztes Pál: Magyar irodalom tört. olv. VIII. oszt. számára.
Orbán Gábor: Szemelvények Horatiusból.
Biese Alfréd: Römische Elegiker.
Fritsch: Taciti Annales.
Pover—Vojtišek: Grammaire française.
Pover—Vojtišek—Šedivý: Lectures choisies.
Pekař József: A csehszlovák nemzet története.
Nikolan—Orbán: A csehszlovák honismeret.
Prchlik—Bartoš: Földtan.
Mészáros György: Geometria IV rész.
Mérey—Mészáros: Algebra a középisk. V—VIII. o. számára.
Bognár Cecil: Logika.
Mészáros György: Kísérleti fizika a középisk. felső o. szám.
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv V. rész.

Segédkönyvek:

Balcar—Kameniček: Atlas školní III—VII.
Koreň Jozef: Ilustrované dejiny Čsl. lit. V—VIII.
Dr. František Machát: Zemepisný Atlas pre školy str.
Valouch—Murgaš: Logaritmicke tabulky VI—VIII.